

KBH

NR 19 · MARTS 2007

UPDATE

Metropolzonen

- Gang i byens nye centrum

MIN MENING

Top + Flop

- Mani Spinx

UPDATE

Copenhagen Dome

- Stor sport i København?

OLD SCHOOL

Gammel Strand

- Fiskemarked til loppemarked

DEN STORE

UD AF MØRKET

Hvorfor er København så mørk om natten – skal vi tænde lyset?

GRATIS

INTERVIEW

BONDAMS KØBENHAVN

Klaus Bondam om højhuse, caffè latte og alt derimellem.

GUIDE

HYBRID KAFFE

Vasketøj, CD'er, blomster, sko, frisørsakse og tøj i kaffen?

making room for personality
made by you

Sommetider kræver det mod at træffe en beslutning – at vælge mellem livets mange muligheder med stålsat vilje og forkromet overblik. Ikke desto mindre er det sådan, du skaber din personlighed. Skab dit eget rum. Med vilje.

Montana
www.montana.dk

COPENHAGEN X | PÅ STEDET

Forårets PÅ STEDET arrangementer, hvor du kommer tæt på hovedstadens nyeste arkitektur. Mød op PÅ STEDET – bliv vist rundt af arkitekt og bygherre og hør om tankerne bag byggeriet. Læs mere om byggerierne på www.copenhagenx.dk

SJAKKET

Dato: Torsdag den 12. april 2007
Tidspunkt: 17-18:30

Med de nyskabende arkitekter fra BIG ved roret, er en nedlagt fabriksejendom blevet forvandlet til en rå storbyoase for bydelens unge. Hør blandt andet arkitekt Sophus Søbeye fra BIG fortælle om renoveringen.

ØRESTAD GYMNASIUM

Dato: Onsdag den 23. maj 2007
Tidspunkt: 17-19

KANALBYEN SLUSEHOLMEN

Dato: Torsdag den 7. juni 2007
Tidspunkt: 17-19

Pris: Kr. 55,-
+ gebyr

Hold øje med arrangementerne på www.copenhagenx.dk

Fotos: Klaus Bang, 3xNielsen, Bjarke Torben Eskerød og Copenhagen X

COPENHAGEN X

Copenhagen X er en åben by- og boligudstilling (2002-2012) skabt af partnerskabet Realdania, Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune i samarbejde med Dansk Arkitektur Center

Billetter købes via Billetnet

DEN STORE **UD AF MØRKET 14**

Midt på vinteren har vi dobbelt så meget nat som vi har dag. Og selv her i marts længes vi efter lyset. Hvorfor sætter vi ikke, som de fleste andre, noget mere lys på vores by?

INTERVIEW **KLAUS BONDAM 28**

Borgmesteren og showbiz'en Klaus Bondam kommer hele vejen rundt: Fra højhuse og Olympiske Lege til caffè latte og dagligdagen på Nørrebro.

GUIDE **HYBRIDCAFÉER 42**

Fænomenet er egentlig ikke københavnsk, men vi er så småt ved at blive europæisk hovedstad for *hybridcaféer* – caféer der byder på meget andet end kaffe og dagens avis.

KULTUR **HEADBANGING I KBH 52**

Iron Maiden t-shirts, læderveste og heavygarn døde næsten helt ud i 90'erne. Men nu er metallen på vej tilbage til de københavnske gader og spillesteder.

14

KBHNYT 06**DEBAT 10****STEDET 13****TING OG LIV 22****KEND KBH 26****MUSIK I KBH 35****LAMPER I BYEN 36****KØBENHAVNERE 40****KLUMMEN 47****TOP+FLOP 48****OLD SCHOOL 50****UPDATESMARTS****12 HVIDT LYS****24 METROPOLZONEN****38 MULTIHAL I KBH**

UDSKUDTBELLA

ØRESTAD

HOTEL

Bella Center har besluttet at udskyde starten af det planlagte hotelbyggeri i Ørestad. Det er usikkerhed om konsekvenserne af nye skatteregler som har fået Bella Center til at indstille det én mia. kr. dyre byggeri. Begrænsede rentefradrag og afskrivningsmuligheder vil påvirke lønsomheden i projektet, mener centret.

PARKERINGS HYLDER

København får som den første by i landet fuldautomatiske p-anlæg. Fuldautomatisk betyder at man parkerer bilen på en platform over jorden hvorefter et transportsystem sætter den på en hylde under jorden – helt automatisk. De fire første anlæg med i alt 680

p-pladser får til huse i undergrunden under Leifsgade, Nørre Allé, Under Elmene, og Kastelsvej. Det er planen at anlæg med i alt 4.000 nye p-pladser skal opføres frem til 2014 i de indre brokvarterer. Til gengæld slipper vi af med 1.000 gade-parkeringspladser.

KØBENHAVN

BILER

KONCERTSAL DELUXE

DRs Koncerthus ender som et af verdens dyreste. Med en regning der foreløbig er blevet to en halv gang så stor som planlagt, bliver koncerthuset ikke blot arkitektonisk ekstravagant, men også et af verdens dyreste pr. sæde – vist nok kun overgået af Disney Concert Hall i USA af Frank Gehry. Prisen for

DRs koncertsal, der er tegnet af den franske arkitekt Jean Nouvel, forventes nu at blive 1,4 mia. kr. mod oprindelig 550 mio. kr. Den nye prognose kommer dog mens kun rådhuskallen er bygget, og der endnu mangler næsten to år af det teknisk set meget komplicerede byggeri.

ØRESTAD

DR BYEN

METROPOL KRITIK

METROPOLZONEN

VI SIGER NEJ!

En række af de borgerinitiativer og foreninger som de seneste år har hævet stemmen mod højhuse og nye erhvervsbyggerier er nu gået sammen. Det gælder blandt andet Tivolis Venner, Foreningen mod Fejlplacerede Højhuse og Bryghusgruppen som har samlet sig i Metropolzonen.dk. Af hjemmesiden fremgår det at gruppen blandt andet er imod Tivoli-hotellet, Real-danias Byggeri på Bryghusgrunden, Nykredits domicilplaner på Kalvebod Brygge, højhusbyggeri hvor Scala er i dag, nedrivning af Palads, storskærm på Dansk Industris bygning samt nedrivning af Pumpehuset og de øvrige bygninger på Vandværksgrunden. Læs mere på www.metropolzonen.dk.

DYROGDEJLIG

KØBENHAVN

BOLIGPRISER

Vi har en god og en dårlig nyhed til boliginteresserede uden megaløn og ditto friværdi. Den dårlige nyhed er at et par med mellemkomst slet ikke har råd til at bo i København. De skal mindst 50 kilometer væk – og vel at mærke ikke i nordlig retning. Den gode er at der aldrig tidligere har været flere lejligheder til salg end nu hvor hver tiende lejlighed har et til salg skilt i vinduet. Hvilket ikke overraskende betyder vigende priser.

>KBHkort

DANSK LONDONSUCCE

Schmidt Hammer Lassen, kendt for fx Den Sorte Diamant og kunstmuseet ARoS, har vundet et prestigebyggeri midt i London foran mere end 100 internationale tegnestuer: det kommende

City of Westminster College i det centrale London. Westminster College skal huse efteruddannelse og undervisning i tekniske, akademiske og kunstneriske fag, foruden café, teater og børnehave.

- LONDON
- ARKITEKTUR

KAFFEKÆDER

- KØBENHAVN
- CAFÉLIV

Der er krig på kaffefronten. Kaffekæderne opruster i kampen om de københavnske kaffegænger. De internationale kæder Wayne's Coffee og Nespresso har gjort deres indtog i byen, og den danske Baresso Coffee åbner sin niende kaffebar i København i 2007. Der går også rygter om at den amerikanske kaffemastodont Starbucks barker med en filial. Konkurrencen fra de udenlandske kæder er ny – hidtil har byens eneste udenlandske kæde-café været finske Robert's Coffee der i 2002 rykkede ind i de hyggelige lokaler på hjørnet af Larsbjørnsstræde og Studiestræde som før husede genbrugsbutikernes konge, *Roger*.

NYURBANPLAN

- AMAGER
- ANSIGTSLØFTNING

En af dansk byplanlægningens helt store fadæser, Urbanplanen på Vestamager, er ved at få et løft der omfatter både facader og friarealer. Renoveringen skal gøre op med områdets hidtidige meget ensartede udtryk, så Urbanplanens fem afdelinger får hver deres stemning og identitet. Urbanplanen er fra 1965-71 og består af 2.300 boliger.

- **CENTERVÆKST**
Der meldes om stor fremgang for byens shoppingcentre. Centre som Field's og Fisketorvet har oplevet en kraftig vækst i omsætning på bekostning af de små, selvstændige butikker.
- **PARTYZONER PÅ STANDBY**
Et forslag om at fjerne støjgrænserne i Nyhavn og i området omkring Rådhuspladsen og Axeltorv er udsat. Politikerne skal først undersøge om de såkaldte partyzoner holder juridisk. Udvidelse af udeservering fra kl. 24 til 02 er også en del af forslaget.

- **KUK I RÅDHUSET**
Hele to gange den forløbne måned har Jens Olsens ellers så præcise tårn sat ud. Det er noget med noget slitage, forlyder det fra en kilde på Rådhuset. Nu skulle uret dog være tip-top igen.
- **VÆRESTEDER SKODDES?**
Sociale organisationer i byen frygter at det kommende rygeforbud på serveringssteder vil få brugerne til at holde sig væk fra deres varmetuer og væresteder.
- **TID TIL SKRÅPARKERING**
Godt nyt for dig der har problemer med parallelparkerering: Borgerrepræsentationen har stemt ja til at indføre skråparkering. Den skråparkering pynter måske ikke ligefrem, til gengæld skulle den være sikrere og give plads til 2-3.000 flere p-pladser i gaderne.

- **KASTRUP LETTER**
Der er kommet flere passagerer i Københavns Lufthavn – en stigning på 7,6 pct. i det samlede antal flypassagerer sammenlignet med for et år siden.

TRÆTOPHUSE

 ARKTEKTUR

 NATURHUSE

Træhuse – ikke huse lavet af træ, men huse i træer – er ikke længere kun for børn. Faktisk er designerhuse placeret i trækrone det sidste skrig for oplevelsesshungrende og (må man gå ud fra) træglade velhavere overalt i verden. Har man ikke mod på at bygge et helt hus i trætoppen, er der også råd. For

ca. en kvart million kroner kan man erhverve en hul kugle af fiberglas – en såkaldt Free Spirit Sphere – som kan hænge fra træet som en overdimensioneret juletræskugle. Ovenfor er det dog et af verdens største træhuse, Alnwick Garden i Skotland, som ikke er privat, men bl.a. rummer en stor restaurant.

WORDHJÆLPER DØD

 COMPUTERE

 FARVEL

Clippy, den lille hjælpsomme, men også ret irriterende papirclips der giver gode råd i Microsoft Office, er død. Microsoft har i sin nyeste version af Office-pakken taget livet af den animerede papirclips der så dagens lys i 1997. Den bedrøvelige clips har gennem tiden været udsat for massiv hetz – den seneste kan ses på YouTube. Microsoft oplyser at de ikke har modtaget kondolencer fra brugerne.

VMHÆDER

 ØRESTAD

 ARKITEKTUR

Lejlighedsbyggeriet VM-husene i Ørestaden kom ikke blandt de syv finalister til årets udgave af EUs prestigefyldte Mies van der Rohe pris. Men det blev valgt som et af de 33 projekter der udstilles i forbindelse med prisen, og det er en ære i sig selv. VM-husene er tegnet af det nu opsplittede firma PLOT og er opkaldt efter deres form der skal sikre at beboerne har udsigt til det omgivende landskab i stedet for til hinandens morganhår og daggamle opvask.

KBH

KBH ApS
Kronprinsessegade 24
1306 København K

telefon 33 32 88 94
mail info@kbhmagasin.dk
web www.kbhmagasin.dk

Annøncer

Mediabørs Danmark
telefon 33 91 11 11
Information på www.kbhmagasin.dk

CHEFREDAKTØR (ANSV.)
ADM. DIREKTØR
ART DIRECTOR
Anders Ojgaard
anders@kbhmagasin.dk

REDAKTØR
Kasper Foged Rasmussen
kasper@kbhmagasin.dk

REDAKTØR
Jeppe Villadsen
jeppe@kbhmagasin.dk

AD Assistent
Janine Schmiedel

Redaktionspraktikant
Tina Brændgaard

Skribenter
Morten Lykkegaard

Fotografer
Ty Stange

Forside
Klaus Bondam, læs side 28
Foto: Ty Stange

Tryk
Franzen A/S

Oplag
30.000

Distribution
KBH er gratis og kan findes på 230 caféer, i butikker, bioografer m.v.
Kontakt Kasper Foged Rasmussen for spørgsmål.

Udgivelsen er støttet af
Realdania

Abonnement
12 blade: 400 kroner
6 blade: 200 kroner
KBH udkommer 11 gange årligt
Klik ind på www.kbhmagasin.dk eller ring 38 16 80 39 (kl. 9-13).

ISSN 1901-5038
Artikler eller illustrationer må ikke eftertrykkes uden skriftlig tilladelse fra KBH.

NORDISK FILM BIOGRAFER PRÆSENTERER

Opera

i biografen

I SAMARBEJDE MED
The Metropolitan
Opera

EKSTRA FORESTILLINGER

Vore operaforestillinger er blevet en overvældende succes. Derfor har vi udvidet programmet, så endnu flere får del i oplevelsen. Bestil din billet på www.operabio.dk eller tlf. 70 13 12 11

Nu har du en enestående chance for at opleve opera i verdensklasse fra en af verdens førende operascener, The Metropolitan Opera i New York.

Allerede ugen efter, at operaerne er opført i The Metropolitan Opera, kan du opleve dem på det store lærred i Imperial.

Bestil din billet til I Puritani, Den Første Kejser, Eugene Onegin, Barberen i Sevilla og Trittico på www.operabio.dk eller ring på tlf. 70 13 12 11.

IMPERIAL

Ved Vesterport • København

Om lys, cigaretter og byer i Polen

Tænd lyset! Efterhånden er dét blevet en relativt normal refleks i store dele af verdenen hvis det er mørkt. Først var det i form af et bål, hvis man var så heldig at få gang i skidtet, og siden med blandt andet olie og gas indtil vi, sådan i runde tal, fik den elektriske pære omkring år 1900. I København er refleksion dog kun under langsom og træg indlæring. Visse forskere vil på baggrund af vores problemer med refleksindlæring måske anse os for en smule udviklingshæmmede og behandlingsophold kunne komme på tale.

Nogle af os tvangsindlægger os selv og rejser sydpå til lyset i kortere eller længere tid når natten i Danmark bliver dobbelt så lang som dagen. Men, kære københavnere, det er symptombehandling. Vi skal bare tænde lidt mere for lyset i vores by!

Prøv fx at gå en tur fra Rundetårn og ned ad Store Kannestræde. Når du drejer om det lille knæk i den sidste del af strædet, er der kun mørke foran dig. Men der ligger faktisk en plads nogle få meter længere fremme. Forestil dig hvordan den flotte Vor Frue Plads foran universitetet ville se ud en vinteraften hvis den i stedet var badet i lys.

Eller stil dig på Højbro Plads og kig på en dyster, bælg-sort kæmpesilhouet foran dig. Det er Christiansborg.

Vi vil have lys, vil vi. Vi vil ikke tvinges til at sidde indendørs 2/3 dele af året, men vil ud i en by der er oplyst så den er venlig og imødekommende. Så den viser os sit ansigt også om aftenen og natten. Så vil vi få lyst til at gå tur i den, og den vil virke varmere selv om den jo af og til er kold.

For et par år siden skrev forfatteren Peter Olesen en bog om emnet som kastede flere artikler af sig i medierne. Nu ser det heldigvis ud til at horden af 85-årige byplanlæggere der dengang samstemmigt ytrede at "København ligger i Norden, og i Norden er der mørkt" har trukket sig tilbage til herreværelset hvor de kan nyde deres cigar og cognac for nedrullede gardiner og med lyset slukket. I hvert fald har kommunen nu købt sig et par ekstra lavenergi-pærer og overvejer at sætte nogle flere op snart. Det behøver ikke at være Disneyland, men giv os noget mere lys, please.

Den megen snak om OL eller ej til København kan nemt få en til at trække på smilebåndet. Det er skønt at nogen tør bevæge armene lidt mere end normal, smålig danskhed byder, men det kræver altså lige noget handling. At vi ikke engang har et ordentligt atletikstadion er en detalje. Men at vi nu i årtier har snakket om at bygge en mulithal uden at nogen vil finansiere den, er et godt tegn på at vi kan *talk-the-talk*, men ikke *walk-the-walk* når det kommer til stykket. Det hele drukner i snak og smørrebød. Selv mellemstore byer i Finland, Rusland og Polen har kæmpestore haller der kan bruges til store sportsarrangementer og kulturbegivenheder. København har KB-hallen!

MARTS 2007

HVAD MENER KONG CHRISTIAN?

For pokker, hvor kan man godt savne en enevældig byggematador som Christian d. IV.

Han turde nemlig bygge i højden og give København et nyt udseende. Og havde han levet i dag, ville han uden tvøven ganske sikkert bygge masser af skyskrabere. For som dengang var han nemlig ikke bange for at hente udenlandsk byggestil til København.

For skyskrabere kan altså også være arkitektoniske manifestationer af en tid. Vores tid. For vi skal da vel bygge nyt, skal vi ikke? Og ville det ikke virke lidt forkert at bygge nyt i barok eller nyklassicistisk stil?

Jeg forstår ganske simpelt ikke højhusmodstandernes argumenter. Norman Fosters Tivoli tårn vil kaste skygger over pladsen, siger de. Javist, men da ikke længere skygger end det lige så høje rådhusårn. Og det vil skæmme rådhuspladsen med de mange tårne, mener den konservative Peter Schlüter. Se nu ordentligt på det byggeri! Det er jo ikke en høj betonklods, men netop endnu et smukt tårn der bliver vor tids bidrag til pladsen. Jeres argumenter lyder næsten som når klassens piger ikke bryder sig om at der starter en ny, flot pige i klassen. For tænk nu hvis hun tager al opmærksomheden!

Martin Schwartz

Er højhusmodstanderne små piger der er bange for den nye i klassen?

SÅ SLAP DOG AF

Endnu et wellnesscenter er skudt op i min gade med tilbud om ansigtbehandling, firehåndsmassage, styling, boblebad på terrassen og indsmøring af vitaminkur. Pludselig slår det mig at jeg lever midt i en industri der forudsætter at jeg er fortravlet og ligner lort. Det er da til at få stress af.

Katrine – nu med stress

Aftenpicnic på Ponte des Arts i Paris. Kan det blive virkelighed på Dybbølsbro?

UDNYT DYBBØLSBRO!

Træ, lys og handelsboder på vejen fra Vesterbro til havnen.

Månedens idé af Lasse Korsemann Horne

Dybbølsbro. Et kønt, historisk navn til en grim bro. Så enkelt kan det siges. Men broer behøver ikke være så grimme og funktionalistiske som vi gør dem til i København.

Dybbølsbro er i sin nuværende form flækket i to dele med et stort hul ned til skinnerne mellem gang/cykelbroen og bilbroen. Hvorfor overdækker man ikke hullet med smukke træplanker for derved at skabe en bred "sive-bro" til cyklister og forgængere? En kunstnerisk sjæl kunne udsmykke broen med en ordenligt belysning, så overgangen fra den skumle Dybbølsbro Station til Fisketorvet blev en positiv oplevelse. Der ville måske være basis for nogle små handelsboder eller man kunne i bedste Pont des Arts-stil forestille sig picnic-sommeraftener med udsigt over det gamle, industrielle København.

Broen kunne blive en majestætisk bue over til Fisketorvet som en lille boulevard med en allé af belysning og forbinde Vesterbro med havnen på en elegant måde.

KBH sender to billetter til Empire Bio til månedens bedste, sjoveste, vildeste eller mest underlige idé.

EMPIRE BIO

Lavendelstræde

Fordi det har lugtet af alt andet end lavendler.

Det smalle Lavendelstræde, der ligger i fortsættelse af Slutterigade ned mod Vester Voldgade, har stået nogenlunde urørt siden begyndelsen af 1800-tallet. Gaden ender i Rådhusårnet og grænser op til Mikkølbyggers Gade, der sammen med Løngangerstræde i sin tid repræsenterede et slumkvarter som kommunen gerne så saneret.

Lavendelstræde har haft sit nuværende navn siden 1609. Det kan ikke udelukkes at gaden er opkaldt efter den karakteristiske lilla blomst *Lavandula angustifolia*, men onde tunger vil vide at navnet nok snarere er tænkt som en ironisk kommentar til den stank, der dengang hang som en dyne over indre by.

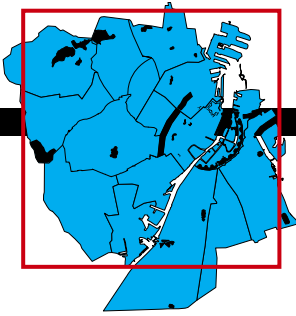
Helt skidt kan det nu alligevel ikke have været. For i 1810 flytter selveste Wolfgang Amadeus Mozarts enke Constanze ind i den nyopførte hjørneejendom i Lavendelstræde nr. 1. Ejendommen på hjørnet af Hestemøllestræde er opført af murermester L. Thrane i årene 1806-07 og er som de fleste andre huse i Lavendelstræde borgerlige huse fra tiden efter den store brand i 1795.

Constanze og hendes mand, den danske diplomat i Wien Georg Nicolaus Nissen, kaster glans over gaden de næste ti års tid. Det prominente par holder en masse store selskaber hvor etatsrådinde Nissen soler sig i den beundring der tilfalder hende som Mozarts enke.

I dag putter Lavendelstræde sig som en lille historisk oase ikke langt fra larmende storbyattraktioner som Tivoli, Strøget og Rådhuspladsen. Der har sneget sig en italiensk restaurant ind i gadebilledet, og mon ikke Constanze og Georg havde slået deres folder på et sted som Il Ponte hvis pizza og lasagne havde været en del af hverdagskosten i 1800-tallet.

Tina Brændgaard

— Vi bekæmper vinterdepressionen med rejser sydpå og lysterapi – nu giver Københavns Kommune en hjælpende hånd.

HVIDT LYS OVER BYEN

Belysningen i Københavns gader er dunkel som i få andre moderne storbyer. Men det går mod lysere tider.

Du har måske ikke opdaget det, men natten i København er ved at få en ny farve. Før var den gul, nu er den ved at blive hvid. Kommunen er nemlig ved at gå over til hvidt lys i gadebelysningen i stedet

for de gamle orange-gule pærer der stadig dominerer Indre By og brokvartererne.

Det gamle gule lysregime har bidraget til at gøre København til en by der er dunkel som få andre moderne storbyer. Prøv at lægge mærke til det næste gang du ved aftentide befinder dig i en flyver over København: Den ligner en mellemstor provinsby.

ORANGE VAR BILLIGERE

Det er det såkaldte højtryksnatriumlys der med sin orange, ja nærmest laksefarvede, tone har skylden for den dystre belysning. Når kommunen hidtil har benyttet denne type lys, skyldes det at det giver mange lumen pr. watt, eller sagt på almindelig dansk: Man får meget lys for lidt el.

“Og det er jo noget man har lagt vægt på på, især i ældre tider hvor de økonomiske fordele ved det orange lys var større,” siger

Thomas Maare, koordinator for belysning i Vej & Park.

Men i de nye boligområder i fx Havne- staden og Ørestad er kommunen gået over til hvidt lys i stedet for det gule. Og fordelene ved det nye lys er så store at Thomas Maare regner med at det med tiden helt vil afløse de gamle orange sparepærer.

“Nogle kan godt lide det orange lys, de synes det klæder bygningernes røde tegl og mursten og giver en hyggelig stemning, men spørger du mig, er værdien ved det hvide lys langt højere. Det giver en langt bedre farvegengivelse, så træer, blomster og bygninger fremstår stort set i deres rigtige farver. Man får en helt anden rumlig opfattelse af omgivelserne fordi man har hele farvespektret med,” siger Thomas Maare.

Det er alene af hensyn til økonomien at man hidtil har holdt fast i det gamle orange lys, men de senere år er prisforskellen blevet udlignet. Det kan give mere nyt lys i byen.

“Politikerne sender jo nogle klare signaler om at byen skal bruges mere og mere, også i aften- og nattetimerne, og så er man også nødt til at følge med og give folk en ordentlig oplevelse når de er ude i byen,” mener Thomas Maare.

Kommunen arbejder på en ny belysningsstrategi som bliver færdig henover sommeren. «

GADELYSFAKTA

- Kommunen vil bruge et armatur der spreder lyset mest muligt, så lamperne kan hænges op med længst mulig afstand mellem hinanden.
- En reflektor på indersiden hjælper til at sende mest mulig lys i den retning hvor det skal bruges, nemlig ned på jorden i stedet for op i luften.

NADSAT

Hyskenstræde 10
Kbh K

se klubarrangementer på
www.nadsat.dk

STEDET

Kærligheden overvinder alt

Af Tina Brændgaard • foto: Ty Stange

Der lyder afdæmpet house fra højtalerne. Bordene er dækket op med blomstrede voksduge og stearinlys. Veninder og kærestepar putter sig rundt omkring i det niveauopdelte lokale. Ikke ligefrem en stemning man normalt forbinder med hippe DJs, dansemusik og clubbing.

”Vi drømte om et sted hvor man kunne sidde og lytte til musik og slappe af,” fortæller Bezz der sammen med kompagnonen Dennis snart kan fejre Nadsats to års fødselsdag i den hedengange bøssebar Sebastians lokaler i Hyskenstræde.

Musikken er i bogstaveligste forstand Nadsats hjerte. Nedsunket i den kombinerede café/bar/clubs midte ligger pladebutikken Ameoba og banker elektroniske toner ud i alle caféens små hyggelige afkroge. I weekenden tilmed i afvekslende lydstyrke, så de unge kan ryste røven på dansegulvet nedenunder, og de gamle udveksle visdomsord på øverste etage. Hvis der ryger rigtig mange cocktails inden-

bords, får sludderens måske snarere karakter af det *Nadsat* – et særligt sprog der tales i romanen og filmen 'A Clockwork Orange' – som stedet er opkaldt efter.

Det er også muligt at nyde en omgang asiatisk inspireret tapas inden aftenens festligheder eller i dagtimerne at sætte tænderne i caféklassikere som supper, salater og burgere. Alt sammen så økologisk som overhovedet muligt.

Bezz har taget en pause fra malerarbejdet i nabobygningen der snart skal huse Nadsats pladebutik. Ameoba får slet ikke nok opmærksomhed med sin nuværende placering i kælderens, og igen titter den aktivistiske kærlighed til elektronisk musik frem hos indehaveren.

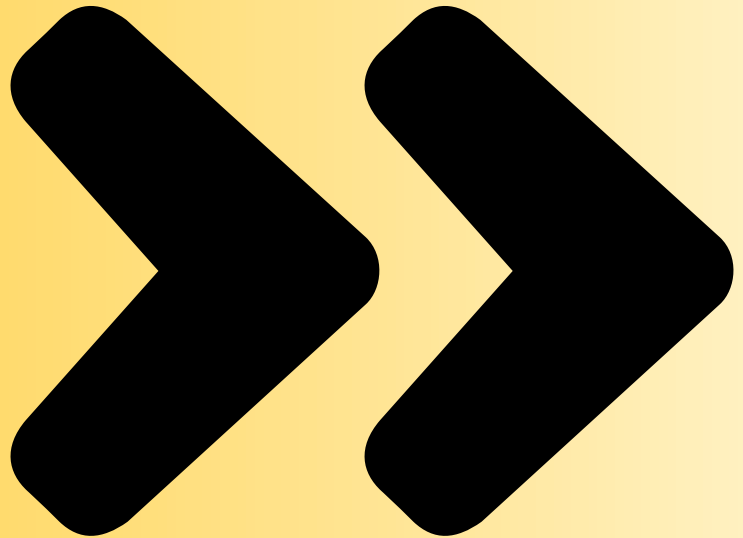
”Jeg havde ellers svoret aldrig at åbne pladebutik igen, men jeg synes det er pinligt hvis der ikke findes en pladebutik specialiseret i elektronisk musik i København”. Nemlig!

Ud mø

af rkket

Af Jeppe Villadsen

Fotos denne side: Torben Petersen

→ Stormbroen ved Slotsholmen er som de fleste andre historiske bygninger i byen henlagt i mørke ved nattetide.

→ Som et forsøg har Rosenborg for en kort bemærkning i starten af året haft nattebelysning. Ellers ser det sådan her ud.

→ Den Sorte Diamant er et eksempel på en bygning med lys der breder sig indefra og ud.

København har i mere end tusind år været henlagt i nattemørke. Men nu går byen måske mod lysere tider.

Når natten falder på, skyller mørket ind over København. Sådan var det på Christian 4.'s tid, og sådan er det i dag. Vi dyrker mørket lidenskabeligt. Byen og dens huse må endelig ikke overbelyses, har været holdningen hos de der har haft magt til at bestemme over lys og mørke i hovedstaden. Altså lige bortset fra ved juletid hvor byen overstråles af lys og glitter i alle farver og afskygninger.

Vi er puritanske og bange for at gøre opmærksom på os selv, mener journalist og debattør Peter Olesen.

“Og det på trods af at vi lever så nordligt og har så mange mørke timer, så det fan’me, når det er værst, bliver mørkt klokken halv fire. Derfor er det helt underligt at vi siger nej fordi vi finder det tivoliagtigt, vulgært og ukultiveret at sætte lys på,” siger Peter Olesen.

Han sparkede for et par år debatten om byens belysningsgrad i gang med bogen ‘Lys eller ej – København og Paris, når mørket falder på’. Her tordnede han mod den selvpålagte københavnske mørklægning.

Inspirationen fik han blandt andet i Paris hvor han gennem årene havde travet gaderne tynde og frydet sig over de mange oplyste bygningsværker. Omkring 250 parisiske bygninger, monumenter, statuer, broer og springvand er belyst. I København er det blot et par håndfulde.

FRANSK BLÆR

“Når jeg går i byer som Paris, London, Rom, eller hvor jeg nu er heldig at være, så elsker jeg forskellen på dag og nat. Jeg elsker at tage mig et hvil efter lange strabadser og så gå ud i aftenmørket og se på en helt anden by. Der er vi i den grad bagud i København.”

“Franskmændene er nogle pralrøve. De er stolte. En dansker vigter sig ikke så meget. Der er ingen grund til at rende og prale af det vi

har. Det er en eller anden form for unødigt beskedenhed der er blevet god tone,” mener Peter Olesen.

Han foreslår at Københavns svar på Eiffeltårnet – tårnet i Zoologisk Have – får en projektør. For ikke at tale om Frederiksberg Slot der knejser på byens eneste højdedrag.

“Og nu vi er ved det: Hvorfor må vi ikke se Marmorkirkens kuppel efter solnedgang? Hvorfor må vi ikke se Frelserkirkens tårn? Og hvorfor må vi ikke se Christiankirkens tårn, eller Holmens Kirkes? Der er ingen københavnske kirketårne der er belyst – ikke engang domkirkens. Det er sgu da mystisk!”

“Og så er der nogen der argumenterer med at natten og aftenhimlen er hellig. Man skal kunne se stjerner. Men altså min bare! At se stjerner i København hvor der er gadelygter, billygter, lysreklamer, det er en illusion at tro.”

GUDDOMMELIGT MØRKE

Men hvad Peter Olesen fejrer af banen som illusioner og puritanisme, er for andre udtryk for sund fornuft, ja måske ligefrem en højere guddommelig sandhed. Det gælder fx teaterdirektør og arkitekt Jon Stephensen der tidligere har markeret sig i belysningsdebatten med skarpe holdninger om at bevare nattemørket uden for meget lys og glimmer.

“Gud har jo skabt det sådan at der er lys, og der er mørke. Og det synes jeg der er en meget

NYE LYS

Kommunens kommende belysningsplan ligger i forlængelse af den opblødning af nattemørklægningen som har fundet sted de sidste par år:

- Gefionspringvandet har fået lys
- Trekroner Fort har fået belysning
- Bryggebroen er bygget med lys i sig
- Bjørn Nørgaards nye Lille Havfrue er med lys indbygget
- Erichsens Palæ ved Kongens Nytorv er blevet oplyst
- Der er foretaget prøvebelysning på Rosenborg Slot
- Der skulle være belysning undervejs til Marmorkirken

fornuftig idé med: At om dagen ser verden ud på én måde og om aftenen på en anden. Ikke mindst for København og hele middelalderbyen som Peter Olesen mener skulle være stort set fuldt illumineret på en måde hvor det ville komme til at se meget kunstigt ud,” siger Jon Stephensen.

“Jeg synes der er noget meget smukt i at byen om aftenen har det der præg af at ligge hen i delvist mørke, og det lys, der kommer, det kommer indefra ud gennem vinduer og sprækker mens andre steder ligger helt henlagt i mørke.”

BYENS INDRE GLØD

På samme måde fremhæver Jon Stephensen vekselvirkningen mellem lyset om sommeren og vinteren hvor byen pakker sig ind.

“Man kan se at der bliver tændt lys i vinduerne, og det lyser ud i en helt anden tone, sådan en varm, gullig glød mens lyset på bygningerne er mere koldt eller kunstigt,” siger han og tilføjer:

“Det kan godt være jeg lyder som en stemme fra fortiden. Det ved jeg nu ikke engang – det er lige før jeg synes det er mere moderne at bygningerne får lov til at ligge lidt i deres egen verden.”

Men de fleste af os kan jo godt lide belysnin-

gen når vi besøger Paris og Rom, hvorfor så ikke herhjemme?

“Dels er der jo også lys på relativt mange bygninger, fx er der naturligvis lys på fx Tivolis indgang og masser af andre steder. Det er jo ikke bælgravende mørkt nogen steder i byen, og der hvor der er fest, fart og ballade, er byen lyst op i neon.”

“Og dels synes jeg også bare der er noget flot ved skumringen. Det er jo i de lyse nætter om sommeren vi bevæger os mest ude, og der er det enormt flot at opleve de nætter hvor der faktisk er lys på byen hele døgnet. Mens om vinteren kan jeg godt se der kan være enkelte offentlige bygninger man kan lyse op, det er jo også i vinterperioden at vi har julens store lysfest, og det er helt fint, men fx at belyse hele Frederiksstad kan jeg ikke se ideen i. Der er noget enormt flot i at Marmorkirken ligger kun med en anelse lys på – at det hele også får lov til at hvile. At øjet får hvile,” siger Jon Stephensen.

LYSPLAN PÅ VEJ

Odense fik som den første danske by en belysningsplan i 2003. København har indtil i dag stået uden en plan for sin udendørs belysning, men nu skulle en stor samlet belysningsplan »

Og så er der nogen der argumenterer med at natten og aftenhimlen er hellig. Man skal kunne se stjerner. Men altså min bare! At se stjerner i København hvor der er gadelygter, billygter, lysreklamer, det er en illusion at tro.

Peter Olesen

» Engang imellem sætter København lys på. Lyset har fra starten været tænkt ind i den nye Bryggebro. Resultatet er et effektivt hvidt lyssværd der hugger over havneløbet efter mørkets frembrud. Samtidig gør belysningen det tryggere for fodgængere at benytte broen ved nattetide.

» Måske mere et eksempel på hvordan det ikke skal gøres. Kraftig blænde på en enkelt bygning ved Søerne, mens resten af bredden er efterladt i mørke.

» Tre unge arkitekter indtog i februar Balders Plads med lysinstallationen 'Las Palmas' der ved brug af spotlys, timere og sensorer omdannede pladsen til en stor interaktiv filmkulisse.

være på vej. Og den lægger op til at flere bygninger, broer og monumenter vil få lys på sig.

“Det er klart at der har været en konservatisme i mange arkitektkredse når det gælder belysning,” siger Jesper Dahl, teamchef i Arkitekturudvikling under Plan & Arkitektur.

Den nye belysningsstrategi tager afsæt i at bruge lys som et arkitektonisk virkemiddel blandt andet ved at fremhæve kontraster. Arbejdstilen på projektet har været 'bevar natten i byens lys' – og det skal tages helt alvorligt, understreger han.

“Vi vil gerne åbne for mere lys, men vi skal ikke lave nat om til dag, og vi ser meget på mulighederne for at lyset kommer ud af bygningerne frem for på bygningerne. Vores udgangspunkt er at vi er en nordisk hovedstad hvor blandt andet tussmørket er et særkende, og vi skal ikke begynde at lave København om til en sydeuropæisk by med den meget bratte overgang mellem dag og nat og store monumentale bygninger badet i lys. Vi satser på en meget mere arkitektonisk differentieret lys-sætning samtidig med at vi arbejder langt mere bevidst med belysning af enkelt-bygninger end vi har gjort hidtil,” siger Jesper Dahl.

“Omvendt arbejder vi også, specielt i Metropolzonen, med at det skal være en levende by med gang i hvor man kommer ind i en storbystemning. Så jeg vil bestemt ikke afskrive et Times Square-miljø som noget vi kunne lave i København.”

Belysningsstrategien betyder at kommunen sætter en stribe projekter i gang. Mest markant at der fra februar er blevet skruet op for lyset på Rådhuset. Prøvebelysningen, som kommunen satser på bliver permanent, fremhæver blandt andet karnapperne og Rådhusårnet – og bruger forresten langt under halvdelen af det nuværende strømforbrug.

Herudover er der tre-fire andre planer i støbeskeen som dog først skal politisk godkendes inden Jesper Dahl vil røbe dem. Man kan dog godt regne med at et af projekterne vil omfatte belysning på Lurbleserne og nogle af de andre skulpturer i Metropolzonen. Lys på

Frihedsstøtten er en anden mulighed.

“Det er faktisk sådan vi vil angribe belysningen i bybilledet: At sætte præcist lys på bestemte ting og fremhæve detaljer som måske ikke ses i dagslys i stedet for at bade bygningerne i lys.”

Herudover er der lokale lys-tiltag på vej i forbindelse med områdeløftsprojekter, fx i Tøndergade, i området 'Strygejernet' ved landsarkivet på Nørrebro, ligesom Holmbladsgade for et par år siden fik helt ny belysning, blandt andet med en ny slags lamper og lysskulpturer på husfacaderne.

'PÆNHEDEN DRÆBER'

Kommunens kommende strategi bliver samtidig et opgør med det anarki der hersker på belysningsområdet. I dag er det nemlig i praksis op til den enkelte privatperson eller virksomhed der ønsker at belyse sin facade at gøre det som han finder bedst. Strategien vil indeholde nogle klare retningslinjer for hvordan private skal belyse deres bygninger.

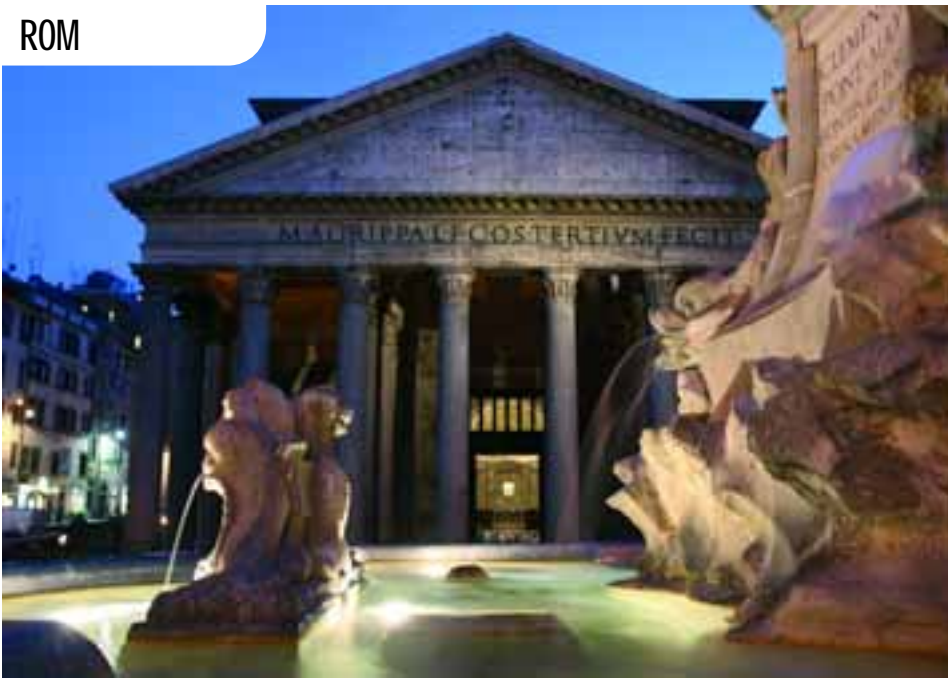
Peter Olesen glæder sig over at der endelig sker noget og gør samtidig opmærksom på at man ikke engang behøver frygte at den nye belysning vil dræne kommunekassen.

“Det der koster er at etablere lyset, det er ikke at betale elregningen – den er ikke voldsomt dyr. Nye energisparepærer betyder at belysningen af fx Notre Dame i Paris kun koster omkring 10.000 danske kr. årligt, og jeg har hørt et regnestykke der siger at det årligt ville koste 3.000 kr. at belyse Marmorkirken,” siger Peter Olesen. »»

Gud har jo skabt det sådan at der er lys, og der er mørke. Og det synes jeg der er en meget fornuftig idé med: At om dagen ser verden ud på én måde og om aftenen på en anden.

Jon Stephensen

ROM

SEVILLA

LONDON

PARIS

BERLIN

Fotos denne side: Torben Petersen

Der er forskel på hvordan Institute de France i Paris og Marmorkirken i København tager sig ud om natten.

“København er pragtfuld i dagslys, men efter mørkets frembrud går det meste i sort, alt bliver én mørk, lind grød. Her tager puritanismen over og bestemmer, at vi endelig ikke skal vigte os, vise frem, og fremhæve. Og det i en så nordligt beliggende hovedstad med så mange mørke timer det halve af året.”

Fra *Lys eller ej – København og Paris, når mørket falder på* af Peter Olesen, 2004

For Jon Stephensens er pengene imidlertid hans mindste bekymring. Han hæfter i stedet ord som populisme og pænhedstrang på lysplanerne.

“Der er noget flot ved middelalderbyen der er oplyst med de gamle lygter – man har lidt fornemmelsen af at her kunne historien have stået stille. Jeg synes man får en meget bedre fornemmelse af byens historie på den måde, det andet er så anmassende og populistisk. Mørket er en måde at overlade noget til fantasien, og det viser at den her by er speciel – ikke ved at sætte lige så mange lux på en lille

historisk bygning som de gør i Paris. Nej, København er speciel ved at den ikke er som de andre.”

I virkeligheden synes han det er ærgerligt at diskussionen handler om lys, for egentlig er det større spørgsmål som nærvær og værdier der er på spil, mener Jon Stephensens.

“Det er sådan en dræbende pænhedstrang – normaliseringstrangen – som jeg synes at hele lysshowet er en del af. Livet i en by skal leves, og det er ikke ved at lyse op. Det er ved at der er et Ungdomshus. Det er ved at der er et Christiania. Det er ved at der er noget kant.” <<

Med en god portion velvilje minder Versailles og Kommunehospitalet en smule om hinanden. Dog ikke om natten hvor det mørke kommunehospital leder tankerne hen på et forladt fængsel.

Zoo-tårnet på toppen af Valby Bakke kunne være et pejlepunkt over byen, men er, modsat fx Eiffeltårnet, mørklagt ved aftentide.

OLESENS BEDSTE, VÆRSTE – OG MEST SAVNEDE

BEDSTE BELYSNINGER

- Det Kongelige Teater
- Magasin
- Bryggebroen
- Gefion Springvandet

VÆRSTE

- Sydbank på Kongens Nytorv
- Grand Hotel ved Hovedbanegården

HAN SAVNER ISÆR LYS PÅ

- Hovedbanegården
- Marmorbroen
- Broen fra Højbro Plads
- Slotskirken ved Christiansborg

COPENHAGEN X | NYHEDSBREV

HOLDER DIG OPDATERET OM BYENS UDVIKLING

PROJEKTGALLERIET

Boliger, bydele og byrum.
Hver måned beskrives aktuelle
byggerier i tekst, lyd og levende
billeder.

AGENT X

Hvor bliver husbådene af og
hvorfor restaurerer man fac-
aderne så radikalt i København?
Agent X søger svar på dine
spørgsmål om byens udvikling.

DET SKER

Udvalgte udstillinger og arrange-
menter om by og byudvikling.
Blandt andet Copenhagen Xs
egne debataftener, guidede ture
og fremvisninger af ny arkitektur.

SET I BYEN

Billedserier og andre indtryk
fra en by i hastig udvikling.

TILMELDING PÅ WWW.COPENHAGENX.DK

COPENHAGEN X

Copenhagen X er en åben by- og boligudstilling (2002-2012)
skabt af partnerskabet Realdania, Frederiksberg Kommune og
Københavns Kommune i samarbejde med Dansk Arkitektur Center

Print med stil

OKI har givet det velkendte grå printerlook en seriøs farveoverhaling og skabt OKI Identity. Med et udvalg på ikke mindre end 36 forskellige nuancer skulle det være muligt at finde netop den printer der passer ind i din personlige indretning. Prøv for eksempel at parre

den ferrari-røde model med en sort Mac Book og ud kommer et muskelbundet af et kontormiljø der gør sig godt i enhver topklasse sportsvogn.

Pris: kr. 4.999,-
Fås i Kontorpartner, Grønnegade 1, Kbh K

Pres citronen

Yndig mormoræstetik smelter sammen med ligefrem brugsfunktion i keramik Britt Villadsens citruspresser. Den dekorative sag fungerede som flagskib for dansk kunsthåndværk på verdens største livsstilsmesse i Frankfurt i sidste måned. Udover citron- og limesaft skulle det derfor være muligt at presse en hel del blærerøvsværdi ud af designet. Den fåes også i gul og grøn. Se i øvrigt www.craftscollection.dk

Pris: kr. 375,- **Stilleben, Læderstræde 14 og Frydendahl, St. Regnegade 1, Kbh K**

Krible krable

Hvis en horde af gigantiske fugledderkopper beslutter sig for at kravle rundt under din dyne eller bygge reder i din sofa, skal du ikke bruge tid på at lede efter din nyerhvervede edderkoppesfanger. LØB! Er der derimod tale om mindre, men nok så frygtindgydende skabninger som korsedderkopper og stankelben, er aggregatet en kærvkommen erstatning for tunge bøger og sammenrullede aviser.

Pris: kr. 129,- www.sejesild.dk

Designerlatte i Galleri K

En rigtig storby har mindst en international kaffekæde, og nu kan København endelig læne sig tilbage og hvile på titlen som en af Europas mest trendsættende af slagsen. Nespresso har bæret byen med intet mindre end deres første eksklusive boutique bar i Skandinavien. I den

kombinerede café og butik kan man smage 12 forskellige slags Grand Gru kaffe, spise tapas og købe sig fattig i Nespressos berømte espressomaskiner.

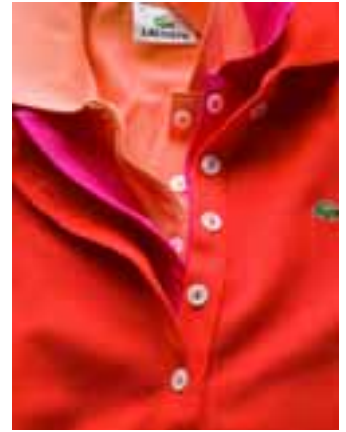
Galleri K, Pilestræde/Antoniagade, Kbh K

Romantiske suk

Piger, rust jer. For når i først har fået kigget nærmere på dette lille vidunder af et Moroso-bord, kribler det i fingrene for enten at presse kontoen eller manden for de nødvendige gryn. Hvis det går ned er alternativet at styre direkte mod den nærmeste hobbyforretning og indhente maling, lak og pensler til en sikkert ligeså fornem egenkreation. Vi garanterer ikke for resultatet.

Pris: kr. 2.700,- til 8.200,-
Interstudio A/S, Gammel Køge Landevej 22

Fræk polo

Den eftertragtede krokodille Lacoste er både gammel og rig. Krokodillen blev lanceret allerede i 1933 af tennis-spilleren René Lacoste og har vist sig umådelig langtidsholdbar omend en anelse tandløs på det seneste. Men nu bider krokodillen fra sig igen med en relanceret af den klassiske polo i et nyt og feminint design. Med kortere ærmer og fem knapper i stedet for de tidligere tre varslers den nye polo et lidt mere sexet look, end det vi typisk forbinder med Lacostes tækkelige sportsprofil.

Pris: kr. 799,-
Forhandler oplyses på 33 13 40 55

Hovercouch

Misundelse er en grim ting, men der findes vist ikke det barn i sen 80'erne der ikke ville dø for at drøne rundt på Michael J. Fox's pink Hoverboard fra 'Tilbage til Fremtiden' filmene. Det vides ikke om det er den slags barn-domsfantasier der har inspireret designerne Kristoffer Kjær og Michael Højlund til *The Hover Collection* som er baseret på et princip om at svæve. Men måske man kan udleve en gammel drøm eller to i sofaen her.

Pris for den viste sofa: kr. 35.000,-
Kontakt Kristoffer Kjær på 26 20 34 70

Velbekomme

Det har længe nok været ilde set at smække gryder og pander på bordet når aftenens tryllerier i køkkenet er klar til servering. Det råder designeren Ole Jensen nu bud på med denne kønne køkkenserie Familia der ser lige så rar og indbydende ud på spisebordet som på komfuret. Materialet er rustfri stål.

Pris: fra kr. 1.125,- til 2.115,-
Normann Copenhagen, Kbh Ø.

Luksusafslapning

Den danske designerguru Verner Panton slår til igen med relanceringen af møbelikonet The Relaxer Lounge Chair. Der er dømt nordisk elegance af den fornemme slags i stolen der kombinerer et let udtryk af sommer og strandstol med tunge materialer som egetræ og uld. Det er sværmerisk ferieafslapning trukket direkte ind i nordisk-kolde stuer, og hvem kunne ikke bruge en omgang af det. Fås i tre modeller.

Koster: kr. 7.995,- til 13.500,-
Find forhandler på www.pantonrelaxer.dk

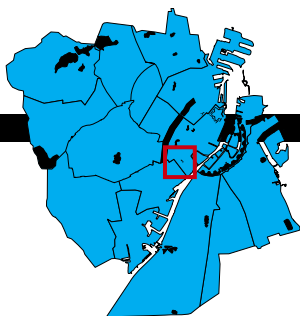

Safterne stiger på Stefansgade

Saftværk er det rammende navn på en nyåbnet saft- og smoothiebar i Stefansgade på Nørrebro. Alle saftbarens immunforsvarsboostende vitaminbomber er friskpressede og

økologiske, og der er også supper og sandwich af dejligt groft brød – også økologisk, naturligvis.

Saftværk, Stefansgade 15, KBH N

TÆNK NYT OG VILDT

Fem teams skal komme med et bud på hvordan metropolzonen skal se ud. Arbejdet går i gang i denne måned.

Hvilken rolle skal Metropolzonen spille i fremtidens hovedstad? Københavns Kommune har udvalgt de teams der skal udarbejde konkrete bud på hvordan området mellem Sankt Jørgens Sø og Kalvebod Brygge skal udvikle sig. I alt 37 grupper meldte sig under fanerne i midten af december, og af dem har kommunen nu udvalgt fem der hver får 250.000 kr. at lave god by for.

Alle fem grupper består af en lystig blanding af danske og udenlandske personer og virksomheder med bred erfaring inden for arkitektur, branding, kunst, musik, sociologi og meget andet.

Arkitektfirmaet Schmidt Hammer Lassen står i spidsen for et team som består af designere, innovatører og utraditionelle kræfter som forfatter og dramatiker Jokum Rohde og journalist Pernille Stensgaard. De skal være med til at "ryste posen" og tænke helt

TIDSPLAN

- 5. marts Projektet går i gang.
- 27. april Midtvejs gennemgang hvor alle kan komme og se hvor langt de fem teams er kommet, og hvor der vil være mulighed for at komme med input.
- 24. maj Åbning af udstilling hvor man kan se resultaterne af gruppernes arbejde.

– Det er det grønne område, der var et af de første til at blive udviklet da voldene faldt, som nu skal igennem en ordentlig runde bydesign.

Illustration: SHL

nye tanker for Metropolzonen som ifølge tegnestuen kan blive et naturligt centrum for Øresundsregionens 3,6 mio. indbyggere. Schmidt Hammer Lassens Morten Holm lægger ikke skjul på at der er taget hul på en af de største udfordringer i Københavns moderne historie.

“Vores bud på en Metropolzone skal udgøre en vision for Københavns fremtidige udvikling

som bæredygtig storby. Vi skal turde tænke nyt og vildt – det værst tænkelige ville være hvis området bliver pænt og kedeligt. Frem for alt er det vigtigt at Metropolzonen bliver ved med at være ‘københavnsk’,” siger han.

Nøgleordene for Morten Holm er bæredygtighed, mangfoldighed og blandet bolig-, kultur- og erhvervsbyggeri. Og så er det afgørende ikke at lade sig begrænse.

→ *Coming to a City Near You.* Effekt har med et smil på læben illustreret visse københavneres højhusfrygt.

→ Skal Rådhuset også inddrages i Metropolzonen og blive en grøn oase i byen? Schmidt Hammer Lassen leger med visionerne.

“Der må ikke være nogle ‘hellige køer’ og selv Københavns Rådhus skal kunne inddrages og måske blive et bæredygtigt centrum for byen,” siger han.

NYT EFTER 100 ÅR

I spidsen for et andet team står det nyetable-rede arkitektfirma Effekt. Set med deres øjne er det spændende ved Metropolzonen at det er cirka 100 år siden at Rådhuset og Bane-gården blev bygget.

“På den måde kan man sige at vi skal omtænke metropolzonen 100 år efter den blev til. Dengang var det industrialiseringen der var i højsædet, og trafik og transport blev vægtet meget højt. Det præger området i dag,” siger Sinus Lyngre fra Effekt.

Ifølge Sinus Lyngre er Metropolzonen karakteriseret ved at være et meget levende område i København. Det er også et transitområde som tiltrækker mange turister og forretnings-

folk hvert år. Og den dynamik skal man ifølge Effekt forsøge at bibeholde.

“Det er også vigtigt at finde ud af hvad det er København kan i forhold til andre storbyer. Vi vil se på København som et city-brand, og området skal være ‘københavnsk’ og ikke bare en række højhuse. Løsningerne skal ikke kun være arkitektoniske, men mere overordnede. Zonen skal revitaliseres, så den kan træde ind i oplevelsesøkonomien,” fortæller Sinus Lyngre.

Effekt har sammensat et team af trafik-, byrums- og brandingeksperter.

“Metropolzonen handler om at finde de rigtige spørgsmål for at nå til det rigtige svar,” siger Sinus Lyngre og fortsætter:

“Vi skal hjælpe politikerne og kommunen med at identificere muligheder og begrænsninger for metropolzonen og udvikle en overordnet vision for områdets udvikling som måske kan løfte debatten op over den evindelige diskussion om højhuse eller ej.” <<

5 TEAMS

- Effekt, designbureauet Kontrakpunkt, Via Trafik, Simon Prahm (Gam3), Kristian Leth (DR) m.fl.
- Tegnestuen COBE, tegnestuen MVRDV (Holland), Jens Kvorning (Kunstakademiets Arkitektskole) m.fl.
- DSB Arkitekter, tegnestuen Testbedstudio (Sverige), byudviklerne Noema (England), kunstner Claus Carstensen m.fl.
- Schmidt Hammer Lassen, konsulenterne Red Associates, ingeniørerne Buro Happold (England), Jon Stephensen m.fl.
- Schul Landsskabsarkitekter, Okra byplanlægning (Holland), bydesigner Bill Erickson (England) m.fl.

kend kbh 01

ARKITEKTUR, MUSEER OG ELEFANTER

I 100 år har museerne været med til at præge Københavns arkitektur, men der er stor forskel på bygningernes udtryk. I 1890'erne signalerede pomp, pragt og krummelurer kunst og kultur. Den nye museumsarkitektur er kendetegnet ved lys og lethed.

1 STATENS MUSEUM FOR KUNST

Statens Museum for Kunst sætter sit præg på Georg Brandes Plads. Den prangende hovedbygning er et af mesterværkerne fra arkitekten Vilhelm Dahlerups storhedstid i 1890'erne. Dahlerup var inspireret af renæssansens harmoniske linier.

Anna Maria Indrios store tilbygning fra 1998 er præget af anderledes rene linier, lys og luft. Den nye og den gamle bygning mødes på midten, og en ny helhed opstår.

SØLVGADE 48-50 • KØBENHAVN K

2 DEN SORTE DIAMANT

Verden mødes i arkitekturen i Den Sorte Diamant der siden 1999 har hældt sin skinnende profil ud over havnen. Arkitekterne Schmidt Hammer Lassen fandt den blanke granit i Zimbabwe, og bygningens sandsten er fra Portugal. Med sin imponerende profil virker Diamanten som en fæstning for kulturhistorien på skrift, men samtidig spejler den lyset fra vandet – det gamle symbol på viden og sandhed.

SØREN KIERKEGAARDS PLADS • KØBENHAVN K

3 ELEFANTHUSET, ZOO

Byens nyeste store prestigeprojekt inden for kulturens og arkitekturens verden står Zoologisk Have for. Arkitekten Norman Foster har tegnet prestigebygninger i Hong Kong, London og Berlin, og nu er det blevet de københavnske elefanter tur til at få bolig i en af arkitektens bygninger. Når elefanthuset bliver færdigt i 2008, får Zoologisk Have et bygningsværk i international topklasse, og elefanterne får et hus der er optimalt for dyrenes velfærd.

ROSKILDEVEJ 32 • FREDERIKSBERG

4 DET JØDISKE MUSEUM

Dansk Jødisk Museum er tegnet af stjernearkitekten Daniel Libeskind, og rummene er en enestående oplevelse. Gulvet skråner, væggene vrider sig, og museet går i kroppen. Libeskind har drejet museet omkring det hebraiske ord 'Mizvah' der betyder god gerning. Dermed henviser arkitekturen til oktober 1943 da jøderne blev hjulpet til Sverige og reddet fra forfølgelse.

PROVIANTPASSAGEN 6 • KØBENHAVN K

Foto: Jens Lindte

5 NY CARLSBERG GLYPTOTEK

Et andet udtryk for Vilhelm Dahlerups arkitektur – og for 1890ernes stræben efter det storladne – finder man på Dantes Plads. Her har Ny Carlsberg Glyptotekets facade i venetiansk renæssancestil siden 1897 mindet københavnerne om at øl, kunst og penge hører sammen. Da brygger Carl Jacobsen skænkede sin skulptursamling til København, foretrak han at man byggede det nye museum på Rådhuspladsen, men han måtte nøjes med placeringen bag "det ret plebejiske Tivoli".

DANTES PLADS 7 • KØBENHAVN V

I samarbejde med

MUSEER
I KØBENHAVN
- ØST REGION

Læs mere på
www.mik.dk

Store Klaus

Lille Klaus

Af Jeppe Villadsen • foto: Ty Stange

Halvkendt skuespiller der fermt har fået omsat sin berømmelse til en politisk toppost. Eller et befriende friskt pust der har givet lokalpolitikken starquality og visioner? Døm selv. Vi har mødt højhusmanden Klaus Bondam.

Måske er det fordi han kommer udefra at han tør tage ord i sin mund som ville få mange garvede politikere til at rødme. Som at sige at han er gået ind i politik for at skabe en bedre verden. Helt uden at skamme sig. Og endda se ud som om han mener det.

“Jeg havde en lærer på teaterskolen som meget rigtigt sagde at man skal være kunstner fordi man vil verden *ein bisschen freundlicher machen* – gøre verden til et bedre sted. Det lyder patetisk at sige, men på bundlinjen er det lidt det samme politik handler om. Og jeg synes jeg kan påvirke meget bedre som politiker end som skuespiller. Jeg kan meget bedre skabe forandringer.”

Klaus Bondam har trådt sin egen sti ind i politik. På rekordtid har han opnået en af de mest magtfulde politiske poster i kongeriget uden medfølgende ministerbil.

Andre mener han er blevet bæret ind. At skuespillerkarrieren har givet ham en fribillet til toppen af den politiske verden. ‘Schwarzenegger’ og ‘Reagan’ er der blevet hvasket i krogene – amerikanske tilstande som vi indtil nu var lykkeligt foruden. Og faktisk er det ikke mere end halvandet år siden at billedet af Klaus Bondam i offentligheden var skuespille-

»

ren der forsøgte at blive taget alvorligt som politiker. I dag er skuespilleren nærmest glemmt. Hvis det da ikke lige var for TV2 Zulus maraton-genudsendelser af sit-com'en *Langt fra Las Vegas*. Her kan man stadig høre ham, i skikkelse af den sex-forstyrrede Niels Buckingham, sige sætninger som: "Gå ud og vask din beskidte skede med sæbe!"

Hans forhold til Det Radikale Venstre har

dog været en del længere end som så. Ti år helt præcist fra han meldte sig ind i partiet den 2. januar 1997 – "længe før det blev moderne at være Radikal". I 2001 blev han valgt ind i Borgerrepræsentationen med et overvældende antal personlige stemmer og blev belønnet med posten som gruppeformand. Og i 2005 vippede han partiets daværende spidskandidat, sundhedsborgmester og mangeårigt med-

BLÅ BOG

- Født i Åkirkeby på Bornholm i 1963. Her boede familien en overgang da faderen, der var geolog, skulle skrive en doktordisputats om lerforekomster.
- Samfundssproglig student fra Det Frie Gymnasium i 1982.
- EDB-assistent fra Købmandsskolen og derefter toldbetjent i Specialgruppen – svarende til en merkonomuddannelse på Toldskolen 1983-87.
- Uddannet skuespiller fra Skuespillerskolen ved Odense Teater 1988-92.
- Teaterchef for Grønnegårdsteatret i 1996-2003 og på Folketeatret i 2003-2005.
- Medlem af Det Radikale Venstres hovedbestyrelse fra 2003.
- Har blandt andet medvirket i filmene *Festen* (1998), *Mifunes sidste sang* (1999), *Den eneste ene* (1999), *Et rigtigt menneske* (2001) og *En kort en lang* (2001) som han skrev manuskript til sammen med Hella Joof.

lem af Borgerrepræsentationen, Inger Marie Bruun-Vierø af pinden som partiets kandidat til overborgmesterposten. Ritt Bjerregaard endte som bekendt som overborgmester mens Klaus Bondam 1. januar 2006 satte sig til rette i sædet som teknik- og miljøborgmester.

Interviewet finder sted i cafeen i Glyptotekets vinterhave. Han har selv valgt det. Her er grønt for øjnene, sødt til ganen, højt til loftet og verdenskunst så langt øjet rækker. Hvorfor ikke have det lidt rart mens man arbejder? Det er til dette lille stykke paradys af saftspændte palmer og franske caféstole han lister ned når der er et hul i borgmesterkalenderen.

Glyptoteket ligger kun et langt stenkast fra Rådhuset og lige midt i den Metropolzone som han og Ritt Bjerregaard de seneste måneder har fået placeret øverst på byens politiske dagsorden. Faktisk er selve begrebet 'Metropolzone' blevet opfundet til lejligheden. Planen er at forvandle det usammenhængende og forholdsvis golde område omkring Rådhuspladsen og Hovedbanegården til en attraktiv, levende bydel af internationalt tilsnit. Den seneste tid er bunkevis af idéoplæg strømmet ind, og fem projektteams er blevet udvalgt til at give deres bud på hvordan bydelen skal udvikle sig.

Men hvordan forestiller Bondam sig området om 10-15 år?

"Det er karakteristisk for denne her ende af

byen at der bor meget få mennesker, men der er nogle store by-aktører og i høj grad også store nationale aktører og enkelte internationale aktører, fx Glyptoteket og Tivoli. Vi vidste at de hver især var i gang med nogle tanker, og det vi i virkeligheden ville var at facilitere at de kunne udfordre hinanden noget mere. Jeg kan godt lide den idé. I virkeligheden er det jo græsrodder højt på strå. I stedet for at bestemme det hele politisk fra oven stiller vi et rum til rådighed, nogle rammer og en lille smule personale, ellers er det op til dem at finde på noget helt nyt som ingen havde tænkt på i forvejen,” siger Klaus Bondam og går så i gang med at svare på spørgsmålet:

“Men om 10-15 år, så er metroen klar. Rådhuspladsen har ændret markant karakter fordi den med Metrocityringen er blevet nedgangen til et trafikalt knudepunkt. Forhåbentlig er Scalabygningen revet ned, og der er anlagt et større underjordisk p-anlæg, fx i forbindelse med Scalabyggeriet. Personligt kunne jeg da godt tænke mig at vi forholdt os til den øvre del af Vesterbrogade og fortsatte strøgannelsen der. Jeg tror ikke at H.C. Andersens Boulevard er gravet ned om ti år, måske om 50.”

KAGEMANDEN

“Og så vil jeg håbe at Fosters Højhus er blevet bygget fordi det er et vanvittigt flot byggeri. Jeg håber at vi har fået lavet nogle naturlige forbindelseslinjer ned mod havnen. Jeg går ud fra at Nykredits nye tillæg til deres hovedsæde er bygget, og at Bryghusgrunden er bebygget, og at der i den forbindelse er lavet verdens bedste by-legeplads.”

Begejstringen er til at få øje på når han taler. Men også temperamentet der i glimt lyner fra øjnene bag designerbrillen. En hårdhed bag

venligheden. Hvis man havde forventet en blød hyggebamse, er man gået galt i byen. Skikkelsen er ganske vist rund, men indtrykket opvejes af hans betydelige højde. Samtidig bidrager de – mindst – daggamle skægstubbe og den kortbarberede hovedbund til at skrue op for macho-faktoren. En cap som udendørs hovedbeklædning afrunder billedet. Men i brun fløjl – så meget kulturradikal er man vell!

Efter en lille pause fortsætter han:

“Overdækning af banegårdsgraven – måske. Det er mest op til DSB da det er dem der ejer den. Hvis de ville dække nogle af de andre huller over lidt længere henne og bygge der, kunne der skabes finansiering til at dække banegårdsgraven over. Der skal ikke bygges på den, det skal være en plads. Det er ret kompliceret og koster ca. 300 mio. kr.”

Interviewet bliver afbrudt da vi får serveret »

“Jeg har så svært ved at forstå den med at ‘det kan man ikke gøre ved siden af rådhuset’. Undskyld, det tårn blev bygget for 100 år siden.”

– Der er sket et markant skift siden Klaus Bondam startede i kommunalpolitik i 2001. Det hovedstadspolitiske er blevet nationalt. Når der dengang skete noget i København, stod på side tre i Politiken fire dage efter. I dag bliver det hele klasket på forsiden af aviserne, fortæller Klaus Bondam.

KLAUS BONDAM OM...

■ NATTEBELYSNING

Det er jo en sag der for nogle er mange følelser i. Der er nogle der godt kan lide ideen om København som sådan en tussmørkets by. Det udspil vi er på vej med fra kommunen opererer med en 'nordisk lyssætning'. Det er ikke bombastisk hvor vi bare knalder lys på, men er mere tro mod det særlige nordiske afdæmpede og bløde lys.

■ AT VÆRE INDBEGREBET AF RADIKAL CAFFÉ LATTE

Jeg opfatter jo mere mig selv som en overvægtig midaldrende mand som er tynd i toppen.

■ I FOLKETINGET ELLER EUROPA-PARLAMENTET?

Jeg tænker sådan gisp! – forsvarspolitik eller udenrigspolitik. Jeg kan næsten få helt sved på panden over alle de ting. Der er jeg sådan set helt tryk ved de mennesker der sidder der nu. Men man skal da aldrig sige aldrig. Hvis den berømte opringning kommer en dag, så vil jeg da håbe at der ikke er optaget.

■ TRÆNGSELSAFGIFT

Det er noget som Christiansborg bestemmer. Det vi gør i København er at vi prøver at lægge os helt fast på hvilken løsning vi godt kunne tænke os, og det gør vi i et meget tæt samarbejde med omegnsborgmestrene. Så jeg tror at hvis vi er helt klar på hvad for en type teknologi vi vil have, hvilket område den skal dække, prisniveauet osv., så kan vi slå til når det er tid.

■ SIT DRØMMEBYGGERI I KØBENHAVN

Det ultimative byggeri ville være Fosters tårn ved Tivoli. Det ville være en god markering af at nu er der gået 100 år fra Rådhuset blev bygget.

Jeg kunne aldrig rigtigt få hul som skuespiller. Jeg kunne ikke det der som Ulrich Thomsen kunne, eller Troels Lyby, eller Mads Mikkelsen. Jeg synes de er fantastiske.

dampende varme kanelnegle. Han udbryder en høj hvine lyd efterfulgt af et "neeeeejjjj" og et "mmmmhhhh". "Hvor ser de gode ud!" Han ser et øjeblik helt salig ud ved udsigten til de kanel- og sukkerbelagte kager. Han har ikke lagt skjul på at et stort træklaster ved mødestedet er det gode udvalg af hjemmebag.

Metropolzonen er udpeget som et af de områder hvor København skal have lov til at vokse sig højere. Scala, Palads og Industriens Hus har alle været i spil som mulige placeringer for nyt højhusbyggeri. Og senest har Tivoli præsenteret sit forslag, et højhus-hotel der ser ud til risikere samme skæbne som højhusene på Krøyers Plads idet et flertal i Borgerrepræsentationen er skeptiske overfor planen.

Det er som om projekterne strandede i modstand hver gang det bliver konkret. Er der for meget træghed og for lidt mod i forhold til at bygge nyt?

"Jooh...", siger han og tygger af munden. Han giver sig god tid.

"Der er nok noget meget grundlæggende dansk i at 'man ved hvad man har, man ved ikke hvad man får'. Vi har ikke per automatik fascinationen af det nye og det fremmede. Vi er egentlig trygge ved at det bliver ved med at være som det hele tiden har været. Hvad angår Tivoli synes jeg af mange grunde at det er et vanvittigt flot byggeri. Jeg har så svært ved at forstå den med at 'det kan man ikke gøre ved siden af rådhuset'. Undskyld, det tårn blev bygget for 100 år siden. Det er nogen gange som om denne her tid er låst fast. At der ikke må ske noget fra nu af. I virkeligheden savner jeg et mod til at vi i vores tid tør at sætte nogle markante aftryk på byen – det har alle generationer gjort før os. Vi skal selvfølgelig have dialog og debat og borgerinddragelse, og skal selvfølgelig nogen gange vende tommelfingeren nedad."

"Jeg har en meget ydmyg tilgang til mit hverv, blandt andet fordi jeg nogle dage kan sidde og kigge i mit kontor og tænke at det var i præcis disse rum at generationen af embedsmænd, før dem vi har i dag, mente at Søringsprojektet var *fantastisk*. Det syntes man på Rådhuset i en del år."

– *Det har du i baghovedet?*

"Ja, er du sindssyg. Man skal ikke underkende debatten og kritikken. I øvrigt mener jeg at

der er en stor gradforskkel på at plastre Søerne til med motorvej og så at bygge et enkelt flot bygningsværk."

PARCELHUSET ER LANDET

Klaus Bondam flyttede til København i 1982 og har med undtagelse af fire år på teaterskolen i Odense haft fast bopæl i byen siden. De første år boede han på Halmtorvet. Her mødte han et København hvor bz'erne brændte bål i gaderne, og Vesterbro flød med kanyler. Noget af et skift for den 18-årige Bondam der var vokset op som forkælet midtpunkt med fire noget ældre søstre i en velsitueret nordsjællandsk familie på en villavej i Søllerød.

Siden har han blandt andet boet på Lyngbyvej, Herluf Trolles Gade, Ægirsgade, Dannebrogsgade og Reventlowsgade, og har med egne ord "lært at holde af Københavns forunderlige blanding af råhed og skønhed". I dag bor han med sin mand i en treværelses andelslejlighed i Guldbergsgade på Nørrebro.

I de mellemliggende 25 år er byen blevet pænere. Gårdene er blevet lukket af, opgangene aflåst og ejendommene renoveret til op over skorstenene. I dag myndrer byen af børnefamilier. Det har fået nogen til at tale om 'forstadsliggørelse'. Er der gået for meget parcelhus i København?

"Ja. Nej. Spørgsmålstejn ..." Han tager en langsom indånding mens teskeen fisker efter de sidste aftryk af kanelneglen på tallerkenen.

"Når jeg sådan væver lidt i det, er det fordi jeg synes at i debatten om Stevnsgade (mulig placering for Ungdomshuset, red.) har overborgmesteren en rigtig pointe når hun siger at hun sådan set godt kan forstå beboernes reaktion, men hun samtidig også beder dem om at give plads til de unge."

"Jeg synes ud fra et teoretisk plan at byen selvfølgelig skal udvise den rummelighed at den giver plads til hele paletten af

byliv overalt. Men jeg ved også godt at det indimellem skaber nogle alvorlige modsætninger. Det er klart at musikaktiviteter, larm, nattelev osv. stiller nogle udfordringer hvis det skal ligge ved siden af hvor der bor børnefamilier. Og jeg forstår naturligvis godt reaktionen. Men når det er sagt, så har jeg ikke som nørrebroer oplevet ungdomshuset som et stort problem. Jeg har oplevet at det er et meget graffitiramt område og den slags, men på en eller anden måde kan jeg jo også meget godt lide at byen har de her ridser i lakken som jeg plejer at kalde det."

"Men det er en *helt vild* svær diskussion. Jeg brugte det her som eksempel til at tale om den forstadsliggørelse man nogle steder kan frygte. Jeg appellerer bare til et København hvor der er plads til at forskellige mennesker kan bo og leve ved siden af hinanden i nogenlunde ordentlig gensidig respekt og forståelse. Og så skal vi også alle sammen huske på at vi har forskellige perioder af vores liv – jeg sad faktisk og snakkede med Søren Pind om det i går i Borgerrepræsentationen: Jeg tror at langt de fleste af os, der har levet en stor del af vores liv i storbyen, har haft perioder hvor man hele tiden bare skulle ud og drikke og feste. Hvor i dag, hvis jeg kan komme hjem i seng kl. 11, *så er det bare dejligt*," brummer han og slår en høj latter op.

Men liv og mangfoldighed i byen – er det da noget man politisk kan planlægge sig til?

"Ja, og det synes jeg faktisk også vi gør. Med »

OG OM...

■ OL I KØBENHAVN:

Der var en der sagde til mig, meget klogt, at man skal gøre alt hvad man kan for at få OL til byen, og samtidig skal man håbe det aldrig sker. At arbejde for at få OL til København vil være en fantastisk chance for at staten kanalisere en række større investeringer til hovedstadsområdet som jeg sådan set tror at alle er enige om er nødvendige, men som politisk nogen gange har svært ved at få ben at gå på.

■ AT VÆRE KENDT:

Når du er kendt, føler du altid at folk har en eller anden viden om dig. Derfor bruger jeg altid den første time til en middag på at udspørge min borddame fordi jeg synes jeg skal have forspring. Jeg spørger virkelig meget fordi jeg føler at så står vi lidt lige, og så er det fint nok at hun på et tidspunkt spørger 'hvad skete der egentlig med den operabro', eller 'hvordan er hende der Ritt Bjerregaard'?

→ "Vi har fået flyttet debatten om hvordan vores by skal se ud, hvor høj den skal være, og hvem der skal bo i den væk fra arkitekternes tegneborde og planlæggernes mødeborde og ud blandt københavnere."

hele vores 'gang i København-udspil' har vi stillet nogle meget store spørgsmål ved forstadsførelsen hvor vi netop har sagt at vi vil have en by hvor der er gang i den."

Han fortæller hvordan der dagen før i forbindelse med Modeugen blev afholdt et stort og larmende show med Munthe plus Simonsen i Rådhus salen lige samtidig med at Borgerrepræsentationen holdt et politisk møde.

Lidt forstyrrende, men også et godt eksempel på gang i byen, mener han.

MEDIEDARLING

Privatpersonen Bondam har fået godt med spaltepads, fx i forbindelse med portrætbogen Toastmasteren, der udkom i efteråret, hvor man hører om Bondams 'sexliste' med 110 partnere. Eller når han i BT i en artikel om at komme i form fortæller at han "har erstattet bolcher med blomkål". Er der for meget personligt i medierne om Klaus Bondam?

"Jeg synes at vælgerne har en forpligtelse til at vide hvad man er rundet af, og så skal man huske at man altid har retten til fravalg. Man har altid lov til at sige at det vil jeg ikke læse eller se. Jeg har tonet meget ned for sådan noget underholdnings-tv, og det er jeg glad for, for det er ikke kombinerbart med det jeg laver i dag. Men jeg vil nu sige i forbindelse med Toastmasteren at fokus er blevet lagt nogle forkerte steder. Der har jo samlet sig ufattelig megen interesse om noget der fylder ti linjer i en bog på 250 sider. Bogen er vel – og jeg siger vel fordi jeg ved det ikke – forfatterens forsøg på at skrive en bog om hvad han opfatter som en utraditionel politiker. Jeg opfatter mig jo ikke nødvendigvis som en utraditionel politi-

ker. Jeg er den jeg er, og jeg kan jo ikke lave om på min virkelighed."

INGEN ULRICH THOMSEN

Som skuespiller nåede han at medvirke i en pæn håndfuld film, men det blev aldrig til en hovedrolle, og det krævede fire forsøg for ham at komme ind på skuespillerskolen. Omvendt blev han borgmester nærmest i første hug. Det virker som om politikken er kommet nemmere til ham?

"Jeg vil sige at jeg nok føler mig mere til rette i politikken end jeg har gjort som skuespiller. Det skal man nok spørge nogle af mine gamle kolleger om, men jeg kunne aldrig rigtig få hul som skuespiller. Jeg kunne ikke det der som Ulrich Thomsen kunne, eller Troels Lyby, eller Mads Mikkelsen. Jeg synes de er fantastiske. Jeg har aldrig haft den der fuldstændige... Jeg er måske lidt for meget kontrolmenneske til det."

– Men har det ikke også hjulpet dig som politiker at være kendt?

"Jamen, ved du hvad, jeg kan jo ikke lave om på min virkelighed, og min virkelighed er at jeg var offentligt kendt da jeg gik ind i politik i 2001. Det kan man ikke lave om på, men man kan forsøge at gøre sit arbejde så seriøst og ordentligt som overhovedet muligt. Jeg har sådan en grundlæggende indgang til det at hvis mennesker har stemt på dig, så har de vist dig en meget stor tillid, og derfor er noget af det som faktisk gør indtryk, når nogen mennesker skriver til mig at 'jeg har stemt på dig, men neeej hvor du skuffer mig!' Uhh ha, den svi'r, synes jeg."

– Er du en hund efter anerkendelse?

"Jeg ved ikke om jeg er en hund efter anerkendelse, jeg tror nok mere jeg er en hund efter at være en del af det fællesskab der rykker et eller andet. Efter ikke at være udenfor. Det ville skræmme mig helt vildt at være udenfor. Det ville jeg ikke kunne holde ud. Jeg ville ikke kunne være opposition fx, det kan jeg lige så godt sige. Jeg har det bedst der, hvor man er med til at rykke, men det er fordi jeg ikke har prøvet andet."

– Metropolzone, højhusplan, Billige Boliger – det er ikke store planer det har skortet på, og du og Ritt Bjerregaard fremstår som et meget dynamisk team, men hvor mange konkrete resultater er det blevet til foreløbig, synes du?

"Jeg synes sådan set vi har fået lavet mange konkrete ting fordi jeg synes at igangsættelsen af en debat kan være meget konkret. Jeg synes dialogen med omegnsborgmestrene om trængselsafgiften er en meget konkret ting. Jeg synes metropolzonegruppernes arbejde er meget konkret. Jeg synes at vi har fået 75 mio. mere til cykelfremkommelse, 90 mio. mere til renholdelse og 15 mio. mere til økologi. Jeg synes sådan set det er meget konkret, så jeg synes fandeme vi har nået en hel del, ikke?"

– Kommer vi til at se dig som overborgmester?

"Øhhh, altså jeg... det ik'... mmhh, nu skal jeg veje mine ord på en guldvægt. Jeg tror ikke der er nogen tvivl om at Ritt Bjerregaard stiller op til næste valg også, og jeg synes at de Radikale har et godt og også ligeværdigt samarbejde med overborgmesteren, og nu er det jo ikke noget jeg selv afgør, det er noget min partiorganisation afgør, men jeg tror ikke at det næste valg i København bliver et overborgmestervalg sådan som det var sidste gang." <<

Fotolocation venligst stillet til rådighed af

BONDAMS BEDSTE

- **DET BEDSTE VED KØBENHAVN:** At man kan få lov til at bo ved siden af nogen der ikke ligner en selv.
- **BYENS STØRSTE MANGEL:** Billige boliger
- **YNDLINGSSTED I BYEN:** Kunstindustri-museets Have fordi det er forbundet med nogle fantastisk gode minder for mig.
- **FARVORITSPISESTED:** Mette Blomsterbergs Café på Glyptoteket, selvfølgelig.
- **YNDLINGSBYGNING:** Tietgens Kollegium som jeg synes er et fantastisk eksempel på ny dansk arkitektur.

AIR Pocket Symphony

I en tid overløst med hypede rockbands med lyden og det helt rigtige udtryk er det en befrielse at sætte det nye album med Air på afspilleren. Ja, undskyld, men det er som om man får luft, frisk luft af den aller reneste slags. Livgivende luft der strømmer rundt i systemet og snart lader det gode humør og en særlig let og behagelig sindsstemning vinde over alle vinterens dårligheder og forbigående, stramme modeluner. Det er det der hedder salighed, og man forstår pludselig mere vanedannende klart end nogensinde før hvorfor de franske fyre tilsammen hedder Air. For deres musik er som lette luftbobler der stiger mod overfladen fra havets bund, som soundtracket til en svævetur i luftballon over den afrikanske savanne ved solopgang, som ... Ja, er der noget Airs musik gør, er det at sætte gang i den indre film, og den gør det altså lysår bedre end alverdens new

age-bras. Luft er ikke bare luft. Air er sin genres mestre, og *Pocket Symphony* en lille perle. Et album så fintfølt, velspillet og indtagende, og med samme virkning som et lindrende glas danskvand på en tømmermands-søndag.

Henrik Jensen

Udkommer 5. marts
Virgin Records / EMI Music

ARCADE FIRE Neon Bible

Hvad gør man når man allerede har lavet årtiets måske vigtigste rock-cd? Svaret forsøger Arcade Fire at give på opfølgeren til mester-debuten *Funeral* fra 2004. Resultatet *Neon Bible* har stadig Win Butlers sært spøgelsesagtige røst i centrum, og instrumenter der spænder over alt fra kirkeorgel til fransk horn. Gruppen er eksponent for den særlige canadiske *wall of sound*, men denne gang er lyden et nøk mindre massiv og tumultarisk. Bundproppen er blevet sat i, og lidt af den sugende undertone der gav forgængerens sin særlige undergangsstemning er væk. Det er stadig godt – rigtig godt – men ikke helt så dragende.

Jeppe Villadsen

Udkommer 5. marts
Mercury/Universal

SPEAKER BITE ME Action Painting

Københavnske Speaker Bite Me dukkede op sidst i 90'erne. Lyden var beslægtet med forgængere som Lovebites der også spillede indiepop med et dansk islæt, men Speaker Bite Me havde måske lidt mere kant. Onde tunge ville sige at de havde lidt sværere ved at finde den gode melodi. Efter seks års pladepause har bandet opdateret lyden. Her er groovy sager, og her er eksperimenter der låner fra både Prince og Pink Floyd. Men efter et fængende Goldfrapp-inspireret åbningsnummer glider det hele over i en sjov, men også ufokuseret søgen der burde have resulteret i et mere modent og helstøbt resultat.

Anders Ojgaard

Udkommer 19. marts
Playground

JUST JACK Overtones

Så ærke-engelsk som Manchester i regnvej og en pint på pubben. Det er sådanne tanker der slår én når man lytter til det nye album fra drengerøven Just Jack der heller ikke ligger milevidt fra tidens største engelske street-ikon, Mike Skinner alias The Streets. *Overtones* er bedst når tempoet er højt, som på den uimodståelige *Starz In Their Eyes*, og det er svært ikke at trække lidt på smilebåndet af den socialrealisme anno 2007 Just Jack spidder med sine morsomme og opfindsomme rim. Det hele forekommer så almindeligt, men ved genhør er Just Jack helt sin egen og en chance værd.

Henrik Jensen

Udkommer 19. marts
Universal

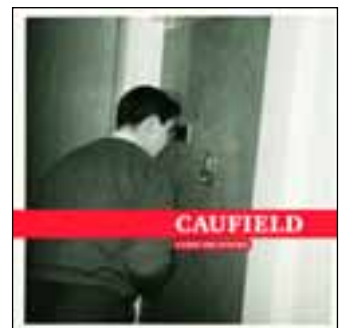
CAULFIELD I Love the Future

Dansk/engelske Caulfield startede med at rumstere i musikkulissen for allerede et par år siden med en rost EP-udgivelse hvorfra radiohittet *The Best* også er at finde på debuten. Nu er bandet klar med debutalbumet. *I Love The Future* er blevet et velproduceret udspil hvor det sammentømrede band smækker tolv gode sange på bordet. Caulfield leger med britisk 80er postpunk og brit-pop og tilsætter et gevaldigt strejf højt humør og bidende ironi – som i den danssevenlige skæring *Death to Disco* hvor omkvædets basspil oser af Pointer Sisters. Fremtiden tegner særdeles lovende for charmerende Caulfield.

Kasper Foged Rasmussen

Udkommer 5. marts
Cph-Sound

Vandede kreationer

Koraller, muslingskaller, vandmænd og sæere fisk står på spring i israelske Ayala Serfatys design. Hun har efterladt designere og publikum måbende med sine håndlavede silkelamper, og man skal da også være en kold skid for ikke at blive bare en smule indtaget af

hendes organiske og fortyllende undervandsunivers. Her ses Avia Mobile og Jewel Mobile.

Pris: fra kr. 50.000,- www.aquagallery.com
Ligro Lighting, Jyllingevej 171, Rødovre

Sandheden er derude

Kært barn har mange navne. UFO'er, flyvende tallerkener, rumskibe. De mystiske fartøjer er for nogle mennesker en religion, for andre højst et effektivt fiktionselement i en god thriller. Troende eller ej, nu er det faktisk muligt at lande et lille eksemplar af slagsen. Om der følger ubudne gæster med Caboche vides ikke, men mon ikke de kan spises af med en god middag hvis det skulle være tilfældet.

Pris: kr. 7.384,- www.ambiatedirect.com
Spotlight, St. Kongensgade 103, Kbh K

Lamper

Hjemmets lyskilder har fået vokseværk, og lampen er blevet et møbel der indgår i boligindretningen på lige fod med sofaer, stole og borde. De skal helst hænge lavt og være så store og flamboyante som muligt. KBH guider igennem et udvalg af byens hotteste.

Rødt chok

Italiensk design kan bare det der med erotiske kombinationer af maskulint krom, organiske former og dybrøde farver. Hvis der skal skrues lidt ned for termometeret leveres Tris'en også i hvid, sort og højglans krom.

Olivia

...hedder hun. Med sin underspillede elegance tager hun sig godt ud i langt de fleste boligmiljøer og kan tilmed lyse kraftigt op på et kedeligt kontor.

Pris: kr. 5.520,- Agén Lys, Showroom
P.H. Lings Alle 4, Kbh Ø eller www.agen.dk

Pris: kr. 4.998,-
Spotlight, St. Kongensgade 103, Kbh K

Kom ikke her!

Du genkender den måske fra GoMorgen Danmarks studie. Det giver ikke meget gadeværdi, men tag ikke fejl. Navnet er Dandelion, bedre kendt som mælkebøtte, og det er som bekendt en sejlivet fætter der kan slå sig ned hvor som helst og overleve under de mest barske forhold.

Pris: kr. 13.995,- Illums Bolighus og Spotlight, St. Kongensgade 103, Kbh K,

Lampetrip

Træt af lumre, mørke stuer og kedelige vinteraftener foran fjerneren? Så installer dig under Louise Campells grønne Collage og lad fantasien løbe løbsk. Pludselig ligger du på ryggen i en blød skovbund og kigger på solen igennem forårsgrønne trækroner. Det regner blidt med lækre små vingumfifrøer, og du behøver bare at række hånden ud – og ja trip selv videre.

Pris: kr. 8.295,- Louis Poulsen, Gammel Strand 28, Kbh K

Moderne mormor

Spider Coloured er designet af indehaverne af Mogelaps Deziign. De går ind for retro og moderne design i skønsom blanding, og det er der blandt andet kommet denne farverige edderkop ud af.

Pris: kr. 3.699,- Mogelaps Deziign, Guldbergsgade 1, Kbh N

Luftens giganter

Løjtnant Ferdinand Graf Zeppelin (1839-1917) udviklede i 1880'erne zeppelineren. De kæmpe luftskibe havde deres storhedstid i begyndelsen af 1900-tallet hvor de blev brugt til passagertransport og militære formål. Nu lægger de navn til et britisk rockband,

et knob og ikke mindst til en ekstravagant lysekroner designet af Marcel Wanders for Flos.

Pris: fra kr. 23.579,- til 78.598,- Borgmester Christiansen Gade 51E, Kbh SV

Gås til aften

Det ville måske falde nogen for brystet at have en gås dinglende over spisebordet, men for dem der ikke har den slags følelser er White Goose et sjovt bud på en alternativ og efter sigende utrolig hyggelig belysning. Den hvide gås fåes tillige i tre størrelser og i farverne pink, rød og sort.

Pris: fra kr. 4.550,- til 9.650,- Spotlight, St. Kongensgade 103, Kbh K

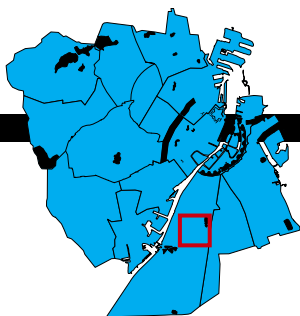

Lampe på slump

Man tager en usandsynlig lang tråd og vikler den 7.000 gange rundt og rundt om en stor bold. Så tømmer man fire dåser hårspray udover dimsen og skærer indmaden ud indtil man står tilbage med en fin tynd skal. Nu skal der bare bores et lille hul i 'toppen' og... øhhh... Det er sådan cirka det tilfældige princip bag Random Light. Leveres i stor, større, størst – og i sort!

Pris: fra kr. 3.695,- til 10.595,- Spotlight, St. Kongensgade 103, Kbh K

→ Sådan ser de første skitser til Copenhagen Dome ved Bella Center ud. Om den bliver til noget er dog uvist.

DOMMENS DAG FOR *DOMEN*

Smældet fra statskassen har ikke blæst Copenhagen Dome-tilhængerne omkuld. Sporten, turistbranchen, Bella Center og kommunalpolitikere tror stadig på projektet. Men det haster med at komme i gang.

“Vi får den Dome.” Bella Centers direktør Arne Bang Mikkelsen er stadig optimist. Også efter den seneste blæst om planerne om en Copenhagen Dome hvor finansminister Thor Pedersen (V) har smækket statskassen i med et smæld der har truet med at blæse hele projektet omkuld.

Men Arne Bang Mikkelsen står endnu oprejst:

“Vi får den. Vi spiller VM i herrehåndbold i januar 2011. Det er nu eller aldrig.”

Thor Pedersen har imidlertid afvist enhver

tanke om statslig støtte til en multiarena. Det skete samtidig med at han skød idéen om et OL på dansk jord ned sidste måned.

TIDEN ER KNAK

Det var håndboldens Ulrik Wilbek der startede debaten da han til det afsluttende pressemøde under herrernes VM agiterede for det nødvendige i en storhal hvis Danmark skal skaffe Håndbold-VM til landet i 2011. Det ligger i forvejen fast at Danmark skal være vært for VM i kvindehåndbold i 2010 mens Danmarks Ishockey Union har måttet trække en

ansøgning tilbage om at afholde A-VM i 2012 på grund af den manglende Dome, og nu satter på året efter i stedet. Begge dele kræver en arena af ordentlige dimensioner.

Derfor er tiden knap, pointerer Arne Bang Mikkelsen.

“Hvis man skal huse de her ting, må man sørge for at have en arena inden andet halvår af 2010. Og det betyder at der skal træffes beslutninger inden udgangen af i år. Så vi skal i gang allerede nu hvis vi skal nå det,” siger han.

Han arbejder for tiden på højtryk for at få

DOMEFAKTA

- Copenhagen Dome koster i størrelsesordenen 700-800 mio. kr., anslår Bella Center.
- Turistorganisationen Wonderful Copenhagen skønner at en københavnsk multiarena årligt vil give 600-700 mio. kr. i omsætning.

skruet en økonomisk plan sammen der kan overbevise politikerne om at projektet kan blive bæredygtigt. Den model han præsenterer politikerne for indebærer at staten hverken skal yde støtte til driften eller til selve byggeriet, men skal undlade at forlange penge for den grund Domen skal bygges på.

“Vi lader os ikke styre af at Thor Pedersen har sagt nej. Vi mener der er så stor folkelig opbakning at vi er nødt til at køre videre nu, og så må vi se hvordan staten kan komme ind og være med til at sikre det,” siger Arne Bang Mikkelsen.

BORGERLIG STØTTE

Mangler der opbakning fra regeringen, er der til gengæld støtte fra den borgerlige fløj i Borgerrepræsentationen. Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti er gået ud med et forslag der indebærer at kommunen helt skal opgive ‘regeringssporet’ og i stedet søge hjælp hos private investorer til at gennemføre projektet. VKO begrundet forslaget med at

- Skal København gøre sig håb om at være vært for OL i fremtiden, er en multihal kun første skridt på vejen til større og bedre idrætsfaciliteter.

etableringen af en multiarena i København er “så afgørende nødvendig for hovedstadens fortsatte udvikling som oplevelsesmetropol at spørgsmålet om statslig medfinansiering ikke bør være bremseklødsen.”

Socialdemokraterne er dog skeptiske over for initiativet da de tvivler på at private investorer vil træde til.

Kampen om komme først med en københavnsk multiarena stod indtil for nylig mellem Bella Center, Parken og H.C. Andersen Arena Park i Høje Taastrup. Høje Taastrup projektet har imidlertid kastet håndklædet i ringen, og grunden, hvor hallen skulle have været opført, er blevet sat til salg for højstbydende den 7. marts.

Uanset udfaldet er ét dog sikkert: At København ikke bliver først i Øresundsregionen med en multiarena. I Malmø blev første spadestik til en dome med 15.000 sæder taget i januar. Hallen skyder op af jorden takket være en svensk byggematador som har skudt penge i projektet.

MULTIHALLER

Enhver storby med respekt for sig selv har mindst én multihal – også mindre byer end København.

Globen, Stockholm, kap.: 16.000

Köln Arena, kap.: 19.000

Hartwall, Helsinki, kap.: 13.665

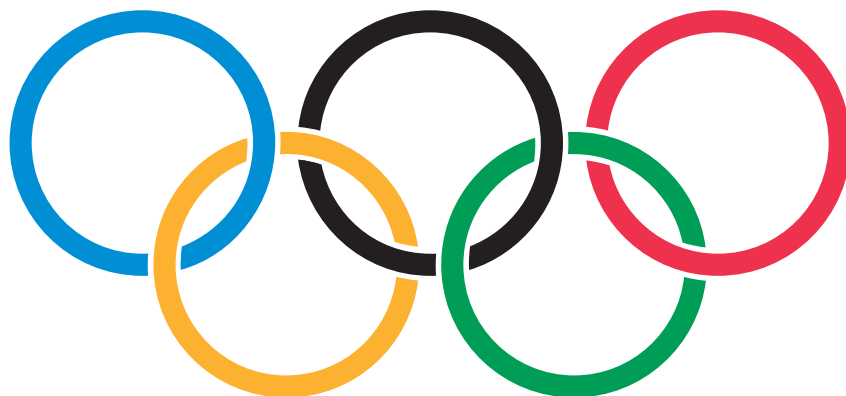
POBD, Paris, kap.: 17.000

D'Coque, Luxembourg, kap.: 8.300

Amsterdam Dome (2008), kap.: 15.000
+ Oslo (9.700), Wien (12.500), Sofia (10.000), Prag (18.000), Vilnius (12.000), Gdansk (15.000), Barcelona (17.000), Manchester (22.500) o.m.fl.

COPENHAGEN 2024

Christin Egebjerg

42 år, single og bor på Christianshavn. Uddannet civilingeniør med speciale i byggeledelse og har desuden arbejdet som filmproducer i en årrække. Nyansat i byggekonzernen Kuben i Billige Boliger-projektet. I sin fritid passioneret kitesurfer.

Det kommer hurtigt til at lyde så bombastisk, men jeg har fra en tidlig alder været klar over at jeg ikke var som de andre piger. Jeg kiggede meget på hvad drengene gjorde fordi jeg oplevede at mange af pigerne var mere begrænsede oppe i deres hoveder i forhold til hvad de ville, kunne og skulle.

Min mor er stewardesse, lægesekretær, tandlæge og sproguddannet fra Oxford, og jeg er vokset op i en rejsende familie der har fyldt mit hoved med muligheder. Jeg har altid vidst at jeg skulle på eventyr. Lige siden jeg var omkring 12 år, har jeg forestillet mig mit hoved som en skattekiste der skulle proppes med diamanter, guldmønter og perler. En fuldstændig blandet sørøverskat af alle mulige dimser som jeg samler op efterhånden. Det er rigdom og karriere for mig, og det bilde har jeg altid med mig.

Jeg er drevet af en interesse for at finde sandheden. Jeg undersøger og vender og drejer ting, og på den måde ligner den byggeforskning jeg sidder med og mit arbejde med dokumentarfilm hinanden. Jeg kom ind i filmbranchen med en kreativ længsel som jeg ikke fik afløb for som civilingeniør, og når jeg kaster et blik tilbage, kan jeg se at der i filmproduktionsmiljøet netop var en sult efter de organisationsværktøjer som jeg bragte med mig fra byggebranchen.

Kodeordet for det jeg laver er nysgerrighed. Jeg er hele tiden blevet drevet af at noget er spændende, og at døre åbner sig – og så går jeg ind af dem. Jeg har efterhånden bygget bro mellem de to brancher og går lidt frem og tilbage med mine kompetencer. Nu er jeg på vej ud af den næste bro, nemlig fra forskning- en ud i erhvervslivet. Jeg er lige blevet ansat i Kuben der skal bygge en stor del af Ritt Bjerregaards Billigboliger.

Jeg er blevet meget inspireret af billigbolig- projektet selv om jeg i starten følte modstand imod den form for masseproduktionstænkning. Men ligesom dogmeprincipperne inden for filmverdenen handler det om at sætte

nogle meget stringente rammer for produktionen. Først og fremmest med tanke på at spare penge, men så viser det sig pludselig at den slags projekter inspirerer en hel branche til at flytte sig og prøve nye veje. Dogme- reglerne har jo sat den danske filmbranche totalt på verdenskortet, og jeg tror at Ritts billigboliger er en sund knytneve i masken på den danske byggebranche. Efter gængse principper kan det ikke lade sig gøre at bygge så billigt, og det tvinger folk til at vågne op, ryste bøtten og blive kreative. Selvfølgelig skal boligerne også være gode at bo i, men Festen blev jo også en god film selv om den var billig.

Hvis det blæser, er jeg nødt til at flytte mit arbejde til om aftenen, for så skal jeg ud og kitesurfe. Jeg har surfet siden jeg var 16 år. Det giver energi og er meditativt fordi man bliver nødt til at rense sin hjerne og være tilstede i nuet.

Man taler så meget om at tage arbejdet med hjem, men jeg synes det er ligeså interessant at snakke om at bringe sit privatliv ind på arbejdet. Personligt ville jeg have det utrolig svært med et arbejde der ikke føles som en naturlig forlængelse af mig selv. Det er vigtigt at fremtidens arbejdspladser har mod på at ansætte hele mennesker. Der skal være plads til fejl, eksperimenteren, leg og til at have en dårlig dag og være besværlig. Mange filmfolk kan virke utrolig umulige, men i virkeligheden er de bare gode til at være til stede i deres arbejde.

Jeg værdsætter ekstremerne og kontrasterne i mit liv. Jeg oplever da at nogle mænd ikke lige ved hvordan de skal håndtere en kvinde der har meget stærke kompetencer på traditionelle mandefelter som kitesurfing og i byggebranchen. Jeg føler mig ikke som et karrieremenneske. Jeg har ikke haft nogen plan på forhånd og har også stået i stor angst undervejs. Jeg tog det for eksempel fuldstændig for givet at en familie var noget der kom flyvende af sig selv, og der er ikke nogen enkel forklaring på hvorfor det ikke er sket. Jeg håber da bare at den er forsinket.

Kaffen er blevet *hybrid*

De lister vasketøj, cd'er, blomster, sko, frisørsakse og genbrugstøj ned i din **caffé latte - byens mange nye hybridcaféer.**

Af Jeppe Villadsen • foto: Christian Grønne

Caféerne er blevet hybride. Overalt i byen skyder der nye caféer op som ikke har nok i at lange kaffe, øl og sandwich over disken. Nu kan du vaske tøj mens du får dig en Søbogaard, købe pottplanter til duften af friskbrygget kaffe, eller snuppe en øl alt imens du tjekker de nyeste cd'er ud. Samtidig er mange caféer blevet hotspots, så du ikke engang behøver at forlade cafélokalet for at gå på arbejde.

Det ligner endnu en måde for den hæsblæsende bybo at effektivisere sin tid og mange gøremål på. Eller måske skyldes fænomenet snarere at mange alligevel bruger så meget tid på at gå på café at de lige så godt kan få nogle ærinder fra hånden mens de mæsker sig i varme og kolde drikke. Sur tøjvask, arbejde på laptoppen og frisørbesøg bliver en øvelse i nydelsesfuld selvforkælelse.

Vi præsenterer en håndfuld af byens hybridcaféer - hvor du kan multitaske til kaffen står ud af ørerne!

Designer cocktails

Barbarellah er både loungebar, designbutik og tøjs-hop. Inspirationen til konceptet har stedets ejere – de tre chilenske søskende Pablo, Daniel og Barbara – fundet i Barcelonas fusionsbutikker. Hos Barbarellah er alt til salg lige fra kunsten på væggene og de rød- og sortmalede borde og stole med fodboldbetræk til det udstillede tøj. Det er søsteren Barbara der, foruden at lægge navn til baren, designer det udstillede tøj under navnet Barbarellah. Barens speciale er cocktails som er skræddersyet til kunden, men der serveres også mad – onsdag til lørdag helt til midnat.

BARBARELLAH

Nørre Farimagsgade 41, st. tv., Kbh K
Tlf. 33 32 00 61
Man-tors 16-02, fre-lør 16-04

Kaktus til kaffen ☘ + ☕

Kaffeplantagen på Sankt Hans Torv er en anden herlig lille to-i-ét'er hvor blomsterduft blander sig med aromaen af friskbrygget kaffe. Her kan du købe pottplanter og andre grønne vækster mens du nyder en kop kaffe. Derfor er Kaffeplantagen også røgfri da caféens sarte planter ikke har godt af nikotin.

KAFFEPLANTAGEN

Sankt Hans Torv 3, Kbh N
Tlf. 35 36 22 32
Man-fre 8-22, lør-søn 9-22

Alt-i-én ! + ☕

Gefährlich er en decideret multicafé med kulturoplevelser fra kælder til loft. Den er på én gang café, frisør, galleri, restaurant, natklub, systue og tøjbutik. Gefährlich blev åbnet af fire unge i 2004 under mottoet "Lebe Wild und Gefährlich" og har siden trakteret københavnere med blandt andet cocktails, clubbing og klipninger foruden vinylplader, streetwear og et galleri hvor to studerende ved Kunstakademiet vælger de udstillende kunstnere. Sidste søndag i hver måned har Gefährlich en kulturklub der inviterer til poetry slam og andre påfund.

GEFÄHRLICH

Fælledvej 7, Kbh N
Tlf. 35 24 13 24
Man 17-24, tirs 17-01, ons 17-02, tors-lør 17-03, Søn 17-01

Sort vinyl og nyristet kaffe

Der er guf for både ører og gane i den hyggelige lille feinschmecker-butik Sort kaffe og Vinyl i Skydebanegade. Ejeren har nemlig set sit snit til at kombinere sine to lidenskaber, kaffe og vinyl, og lokker med nyristet kvalitetskaffe så sort som lp-skiver foruden et kræsent musikudvalg. Og skulle du mangle noget at afspille den nyindkøbte skive på, kan du også erhverve dig en god gammeldags pladespiller. Te og italienske sodavand er også på menuen.

SORT KAFFE OG VINYL

Skydebanegade 4, Kbh V
Tlf. 61 70 33 49
Tirs-fre 8-18, lør-søn 11-18

Chester's Bogcafé på Christianshavn

Foto: Christian Gamme

Brunch for fuld centrifuge

The Laundromat Café i Elmegade tilbyder den ultimative kombination af fornøjelse og arbejde. Her kan du, mens vaskemaskinen snurrer, nyde en brunch, arbejde på din bærbare eller læse i en af de over 4.000 paperbacks der står sorteret efter farveorden i bardisken. På endevæggen udstiller caféen tøj fra lokale designere. Konceptet har de islandske ejere lånt i New York, men det fungerer mindst lige så godt i København hvor mangt en to-værelses andels- og lejelejlighed ikke er udrustet med fuld vaskesøjle. En vask på 7,5 kg inklusive sæbe og tørring koster 32 kr. Der er også åbnet en Laundromat på Østerbro.

THE LAUNDROMAT CAFÉ

Elmegade 15, Kbh N
Tlf. 35 35 26 72

Århusgade 38, Kbh Ø
Tlf. 35 55 60 20

Man-tors 8-24, fre 8-02, lør 10-02, søn 10-24

Jazz i lange baner

Jazz, jazz, jazz! På Jazzcup er der jazz i alle afskygninger – både i fast, flydende og helt levende form. Fast form, da man kan købe cd'er, dvd'er, jazzmagasiner og jazz-bøger. Den flydende form leveres som kaffe i alle nuancer af brun. Og levende fordi Jazzcup også er et spillested med livejazz hver fredag og lørdag eftermiddag. Der kan prøvelyttes og bladres i caféens lædersofaer og Arne Jacobsen stole i selskab med en god kop kaffe.

JAZZCUP

Gothersgade 107, Kbh K
Tlf. 33 15 02 02
Man-tors 11.30-17.30, fre 11-19, lør 10-18

Hår i suppen

En nyåbnet, decideret frisør-café på Østerbro har desværre måttet lukke igen, men Café Salonen i Sankt Peders Stræde har i 25 år tilbudt et lignende mix af klip og kaffe. Café-delen ligger i kælderen og er et hyggeligt foretagende med genbrugsmøbler og dagligstueagtig stemning. Ovenpå holder frisøren til hvor du kan nyde en kop kaffe eller andet godt fra caféen mens saksen gør arbejdet.

CAFÉ SALONEN

Sankt Peders Stræde 20, Kbh K
Tlf. 33 11 23 11
Man-ons 12-24, tors-søn 12-01

Søbogaard og gamle klude

Hos fisk på hjørnet af Nørregade og Skt. Peders Stræde har Folkekirken Nødhjælp *spicet* sit traditionelle genbrugskoncept en del op. En trendy øko-café danner rammen om genbrugssalg af tøj og møbler samt organisationens eget redesign-tøjmærke, fiks. Fisk drives af frivillige, og overskuddet går ubeskåret til nødhjælpsarbejde i verdens kriseområder. Året igennem arrangerer fisk events som mode-shows, kunstauktioner, foredrag og genbrugsfestivaler der sætter fokus på bæredygtig genbrug og økologi.

FISK

Skt. Peders Stræde 1, Kbh K
Tlf. 33 15 28 01
Man-fre 10-18, lør 11-15

endnu mere *hybrid...*

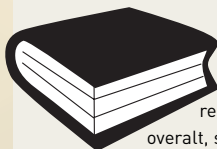
Machiato på høje hæle

Den populære skobutik m.m. A Fair på Ny Østergade har udvidet med en kombineret skobutik og café på hjørnet af Nansensgade og Kjeld Langes Gade. Her kan du handle støvler, sandaler, slingbacks og sneakers mens du nyder en sandwich eller en kop sort kaffe. Eller skylle den alt for dyre kjole ned med en stiv whisky!

A FAIR

Kjeld Langes Gade 2, Kbh K
Tlf. 33 33 99 24
Man-tors 10-18, fre 10-19, lør 10-16

De kloge caféer

Også hybrid-klassikeren over dem alle – bogcaféen – har på det seneste fået en renæssance. De skyder op overalt, senest i Jægersborggade og i Arnold Busck i Købmagergade. Vi skal her nøjes med at nævne en stribe af de mest markante.

Rockere med læsebriller

I strømmen af tøjbutikker og delikatesseforretninger i den tidligere rockergade Jægersborggade,

har der nu også indfundet sig en bogcafé. Man må gerne læse i bøgerne i den lille, hyggelige kældercafé der også fungerer som udstillingsrum for lokale kunstnere.

HEESBOGCAFÉ

Jægersborggade 38, Kbh V
Tlf. 36 96 60 21
Man-fre 11-17.30, lør 11-14(16)

Fransk filologi

Det er svært ikke at knuselske den lille franske bogcafé på Københavns litterære hovedstrøg, Fiolstræde. Der er dømt vaskeægte pariserstemning i den franskejede café hvor du i selskab med en *café au lait* eller *chocolat chaud* kan blade dig gennem dagens Libération.

DEN FRANSKE BOGCAFÉ

Fiolstræde 16, st., Kbh K
Tlf. 36 99 16 92
Man-fre 10-18, lør 10-16

Højt til loftet

Dør om dør med Den Franske Bogcafé har caféblæksprutten Kenn Husted sat tentaklerne i Paludans flotte, højloftede lokaler. Her er der kolde øl, varme retter, bordservering og månedlige musik- og litteraturarrangementer. Foruden naturligvis et pænt udvalg af både nye og antikvariske bøger.

PALUDAN BOG & CAFÉ

Fiolstræde 10-12, Kbh K
Man-fre 10-18, lør 10-15
Tlf. 33 15 06 75

Christianshavnerhygge

Hyggelige Chester's er stedet som tager kaffen mindst lige så alvorligt som bøgerne. Begge dele kan nydes i caféens bløde loungemøbler. Der afholdes forfatterarrangementer hver uge.

CHESTER'S BOGCAFÉ

Strandgade 26, kld. tv., Kbh K
Tlf. 32 57 35 74
Man-fre 10-18, lør 10-15

Kaffe med udsigt

Og så har kaffekæden Baresso fået smidt slæberne ind på 1. salen i Arnold Buscks boghandel med udsigt over mylderet i Købmagergade. Man må gerne tage bøger fra boghandelen med op i caféen ligesom det skulle være i orden at slentre omkring med en *to-go* kaffe i butikken.

BARESSO COFFEE

Købmagergade 49, Kbh K
Tlf. 33 93 98 12
Man 10-18, tirs-tors 9.30-18, fre 9.30-19, lør 10-16

LYKKEGAARDS

NAVLE

AF MORTEN LYKKEGAARD • ILLUSTRATION: SØREN MOSDAL

10 TIMER OG 58 MINUTTER – EN HISTORIE FRA DET VIRKELIGE LIV

Mellem jul og nytår modtog jeg en mail fra en andelsforening jeg har været skrevet op i de sidste to år. En lejlighed var udbudt til salg, og man skulle melde tilbage hvis man var interesseret. Jeg var ekstatisk. Sidste gang jeg havde tjekket ventelisten, havde jeg været omkring nr. 60, og jeg havde derfor regnet det for helt utopisk at komme i betragtning til en lejlighed inden for de nærmeste årtier. Men dér stod det, sort på hvidt. For første gang i de mange år jeg har gennemlevet den ene fordækte fremleje efter den anden, anede jeg et lys for enden af boligtunnelen. Juleaftensdag skrev jeg en mail for at bekræfte min interesse. Bedre julegave kunne jeg ikke ønske mig.

Et par dage senere fik jeg besked om at fire var kommet i betragtning. De to første på listen ville få lov at se på lejligheden. Jeg var nr. fire. Det kunne selvfølgelig være bedre, men det føltes alligevel godt at se mit navn stå dér på listen som blot den fjerde til at kunne sætte fingrene i en lækker, nyrenoveret toværelses ved Engave Plads på Vesterbro.

Den 29. december skulle jeg med toget fra Jylland til København – og straks blev jeg grebet af paranoia. Hvad nu hvis andelsforeningen i selvsamme øjeblik jeg sad og slumrede i toget sendte en mail ud om at de to første var sprunget fra, og at jeg nu straks skulle møde op og se på lejligheden? Den risiko turde jeg ikke løbe, så umiddelbart før jeg sprang på toget, kradsede jeg en mail ned hvor jeg endnu en gang understregede min store interesse og for en god ordens skyld gav dem mit mobilnummer, så de *altid* kunne få fat i mig.

Andelsforeningen meldte aldrig tilbage, så lejligheden blev sikkert solgt til anden side, tænkte jeg. Det var selvfølgelig ærgerligt, men på den anden side: Næste gang var jeg sikkert nr. tre – og hvad nu hvis de to der stod over mig i mellemtiden havde fundet noget andet?

En mandag nat i januar vågnede jeg pludselig med ét sæt og tænkte: Var der ikke noget med at jeg skulle bekræfte min aktive status på ventelisten i løbet af denne måned? Selvfølgelig havde jeg mailet flere gange med formanden blot to uger forinden, men alligevel. Jeg måtte hellere være på den sikre side, så næste formiddag skyndte jeg mig at sende en mail der igen bekræftede min glæde ved at stå på listen. Det var den 16. januar, klokken var 10:58 om formiddagen.

To dage efter lå denne mail i min indbakke:

Kære Morten

Jeg må beklageligvis meddele dig at du er blevet taget af listen. Vores periode for tilbagemelding til ventelisten er mellem den 1. og 15. jan. Din mail er sendt efter denne periode. Listen er pt. lukket. Med henblik på genopskrivning – står listen til at blive åbnet inden for et kort stykke tid. Du må holde dig orienteret om hvornår dette sker gennem dem du kender i foreningen.

Jeg troede ikke mine egne øjne. Jeg greb straks røret, ringede til formanden og prøvede febrilsk at forklare hvor meget det betød for mig efter to års venten endelig at have nået et punkt på listen hvor drømmen om en permanent bolig ikke længere blot var en drøm. Men der var ingen pardon. Regler er til for at blive overholdt, forklarede han mig roligt, det kunne jeg vel nok forstå. Jeg havde lyst til at råbe og skribe, men det ville nok ikke hjælpe det store. Jeg lagde røret på og stirrede ud i luften.

To års ventetid, et kortvarigt lys for enden af tunnelen, og så atter ud i det boligløse mørke på grund af en mail der kom 10 timer og 58 min. for sent.

VÆLG 6 STEDER I KØBENHAVN

3 der *topper*

3 der *flopper*

Af **Mani Spinx**, aka Mads Brøbech Jørgensen, 31 år

Musiker og billedkunstner. Er for tiden på Danmarksturné og indspiller sideløbende nye numre til sit næste album.

TOP

DAGMAR BIOGRAFEN

Jeg elsker film. Når man som jeg er vokset op i provinsen hvor der var tre film at vælge imellem, er det fantastisk at bo i en by hvor udvalget er så stort. Der er ikke noget bedre end at gå i biografen alene om dagen, og Dagmar er den bedste i byen.

Vega

VILHELM LAURITZEN BYGNINGER

Han har blandt andet tegnet Vega og Radiohuset som indenfor er ekstremt flotte. Jeg bliver altid så nostalgisk når jeg ser dem, for de spejler på en eller anden måde mit barndomsbillede af København. Jeg har tilmed været så heldig at spille i dem begge to, og det er virkelig fedt. Jeg er glad for at vi værner så meget om dem og bruger dem til noget godt.

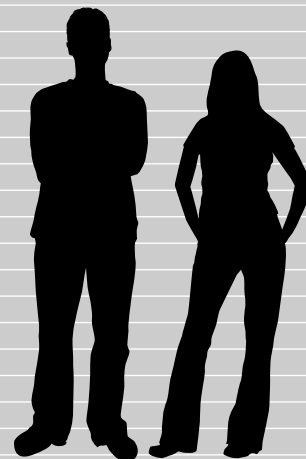

LA BUCA

Suveræn, italiensk restaurant som ligger udenfor 'smarthedszonen'. Jeg kommer der så tit jeg har råd, men faktisk er det billigt hvis man holder niveauet op imod priserne. Betjeningen er fantastisk, og vinkælderen mageløs. I kælderen hænger der billeder af berømtheder der har spist på restauranten, og det tæller personer som Bruce Springsteen og Tom Waits hvilket er sjovt.

Godthåbsvej 209, Vanløse.

FLOP

Foto: Sigt Nygaard

ØVERSTE HALVDEL AF STRØGET

Det er desværre det sted som mange der besøger byen forbinder med København. Det har intet med København at gøre. Der er en aggressiv, provinsiel stemning. Det er et klamt og et dårligt sted at opholde sig.

HUSPRISER I KØBENHAVN

Det er desværre helt absurd at et par med to gode uddannelser ikke har råd til at købe den mindste lejlighed i København. Der burde gøres meget mere ved problemet, så mennesker uden millioner på kontoen har mulighed for at bo i byen. Det er i samme forbindelse trist at andelstanken er ved at forsvinde fordi det er muligt at sætte andelslejligheder til salg på markedsvilkår – det er ærgerligt at en idé som har taget så mange år at bygge op bliver smidt i toilettet på så få år.

STIGENDE ENSRETNING

Byen bliver mere og mere ens overalt. Der skal være plads til forskellighed og til steder som eksempelvis Christiania og Ungdomshuset. Men stederne har også et ansvar. Når samfundet ændrer sig, skal stederne også være villige til at ændre sig – ikke nødvendigvis gå på kompromis med den oprindelige idé, men tolerancen skal gå i begge retninger. Vi skal værne om de elementer der gør København til en unik by og passe på at friværdien ikke sejrer.

1840

Med den gamle Højbro. Måske det ældste fotografi fra København

1860erne

1870erne

OLD SCHOOL KBH

GAMMEL STRAND

**FRA FISKEMARKED
TIL LOPPEMARKED**

1200-tallet

I den tidlige middelalder er Gammel Strand blot en buet strandbred ud mod en naturhavn hvor kun mindre skibe kan ankre op. Der er ikke bygget landgangsbroer endnu, så man er nødt til at trække bådene op på strandbredden når man skal læsse og losse varer.

1400-tallet

Gammel Strand optræder under forskellige betegnelser: 'Ved Stranden', 'Strandgaden', 'Ved Canalen' og det mere eksotiske 'Revieren'. I 1600-tallet er Slotsholmen efter flere århundreders opfyldning blevet til en kunstig ø i byen, så Gammel Strand har nu ikke et hav, men en kanal, foran sig.

1774

Området er blevet en vigtig del af byens havn og fungerer som fiskemarked. Året rundt faldbyder de berømte og berygtede fiskerkoner fisk fra primitive bodere. Ugens sentation i 1774 er ifølge en avis at der en hel dag ikke er slagsmål ved Gammel Strand og ikke bliver ytret et eneste skældsord i en hel halv time!

1795

København brænder, og det går også ud over Gammel Strand der nu siden 1716 officielt har båret det navn. Hele husrækken langs Gammel Strand brænder ned til grunden, så alle de hyggelige, gamle bygninger vi slår os ned foran om sommeren er opført efter 1795.

1800-tallet

I første halvdel af 1800-tallet får man en form for industri op at køre langs Gammel Strand. 'Rødstens-kællinger' kaldes de koner der sidder op af husmurene og knuser gamle musten til fint pulver. Pulveret er i høj kurs hos det bedre borgerskab. Det er nemlig et formidabelt pudsemiddel til kobbertøj.

I samarbejde med

BYMUSEET

Vesterbrogade 59
København V

Tekst: Tina Brændgaard

1872

Trafikken over den gamle Højbro der forbinder Slotsholmen og Amager Torv er efterhånden så omfattende at den kræver en bredere bro. Den bygger Vilhelm Dahlerup i 1872. Broen fornyes i 1960'erne, men får efter en publikumsafstemning lov til at beholde sit gamle look.

1940

De gæve fiskerkoner æres i 1940 med en granit-skulptur på hjørnet ved Højbro Plads. Den solide dame afstedkommer dette lille digt i Bertingske Tidende: "En fiskerkone på 6.000 kilo, som ikke er nogen Venus fra Milo, for eftertiden beundres kan, på Fisketorvet ved Gammel Strand".

1958

En æra slutter da forholdene på det gamle fisketorv på Gammel Strand bliver så ringe at man begynder at kigge sig om efter noget andet. I 1958 står et splinternyt fisketorv klar i Sydhavnen. Hele engros-handlen rykker derud, og fiskerkonerne forlader Gammelstrø.

1991

Indtil så sent som året 1991 fungerer Gammel Strand som parkeringsplads og gennemkørsel for benzinprustende biler. Heldigvis omlægges og renoveres strækningen og bliver snart et af byens mest populære torve og yndede mål for solskinshungrende københavnere og turister.

2007

I dag kan man stadig være heldig at møde en fiskerkone der sælger frisk fisk i nærheden af sin prominente granitkollega. Ellers kan spiseriet med fordel henlægges til byens berømmede fiskerestaurant Krogs. Gammel Strand byder i sommerhalvåret også på et marked med økologiske varer og antikviteter.

ca. 1890

1952

Lørdagsmarked og kaffe i solen 2006

HOVEDSTADEN HEADBANGER IGEN

For ti år siden var de lys der skinnede på den **tunge metal scene** i 1980'erne brændt ud. Heavy Metal var død! Nu er **skærende guitarer og dobbeltpedaler til stortrommen vendt tilbage til de københavnske spillesteder**. Metal er mere populært end i mange år. Hvad er det egentlig der foregår?

Af Kasper Foged Rasmussen

AC/DC's album 'Back in Black' udkom i 1980 og sparkede et gyldent årti i gang for heavy metal. Pladen solgte 42 millioner eksemplarer og er verdens næstmest solgte album nogensinde. Store bands som Iron Maiden udgav deres første skive i 1980, og legendariske Metallica blev stiftet i 1981. I 1980'erne var det forbandet svært at finde en pladesamling uden en heavy metal plade, men da 1990'erne stod for døren gik det ned ad bakke.

I 90'erne var genren helt nede og skrabe bunden – et lavpunkt for metalscenen ifølge Mikkel Wad Larsen – chef for Danish Metal Awards der blev etableret i 2005.

“Omkring 1995 var det sortklædte mænd der stod og skreg på små, mørke spillesteder. Det var meget triste, bebumsede bands som spillede death, og det gav ikke ligefrem genren et godt image, men nu er de unge begyndt at komme til koncerterne igen,” fortæller Mikkel Wad Larsen.

Talentmassen inden for dansk metal er eksplo-

deret. Omkring 2001 begyndte danske bands som Raunchy, Mnimic og Hate-sphere at dukke op, og kvaliteten var pludselig igen i top. Mnimic blev eksempelvis signet af Nuclear Blast – verdens største metal pladeselskab, og det gav ifølge Mikel Wad Larsen musikerne i metalmiljøet et *wake-up call*. Men det gav ikke særlig megen omtale.

“Derfor fik vi lyst til at løbe prisuddelingen Danish Metal Awards i gang. Efter en stille start i 2005 fik DMeA i Amager Bio for alvor hul igennem i november 2006 hvor presseomtalen og interessen var massiv,” fortæller Mikkel Wad Larsen.

ELVIS-METAL

I Aalborg er det stadig den helt klassiske heavy metal der har flest tilhængere, og en tur i Jomfru Ane Gade vil sikkert afsløre et stort antal Iron Maiden t-shirts og læderveste. Tendensen er ifølge Mikkel Wad Larsen den samme i Århus til trods for at provinsen fostrer mange rigtig gode bands. Hvis man skal finde grunden til metalmusikkens genopståen som hot stuff, skal man kigge mod København.

“Scenen i København er meget eksperimenterende og alternativ. Bandene er blevet meget dygtigere, og de tør forny genren og blander lystigt eksempelvis indierock og rock'n'roll med hård metal. Når populariteten stiger, er det også muligt at tiltrække de store udenlandske navne til hovedstaden,” fortæller Mikkel Wad Larsen. Han har nu også en anden teori.

“Folk har brug for mere kant, og tingene må gerne udfordre. Metal har en umiddelbarhed over sig og er en meget fysisk form for musik hvor man kan feste igennem og hoppe og springe til koncerterne – metal er fysisk renselse.”

Et af de bands der for alvor rykker grænser lige nu er københavnske Volbeat. Med deres »

Michael Poulsen startede med at spille death-metal, men spiller i Volbeat en mere opdateret tung-rock der låner fra andre genrer.

blanding af punk, rock'n'roll og metallyd har de været med til at vække folks glæde ved den hårde rock påny.

Michael Poulsen er frontfigur i Volbeat og skriver sangene. Hans karriere startede helt tilbage i et af metalmusikkens ydreområder i bandet Dominus som var store på 90ernes death metal-scene. Han opløste Dominus i 2000 og dannede efterfølgende Volbeat hvis musik en svensk anmelder har beskrevet som 'metallisk-pop-rock'n roll med 60er melodiske undertoner.' Andre har hæftet en helt ny genrebetegnelse på Volbeat og kaldt musikken Elvis-Metal på grund af Michael Poulsens karakteristiske vokal og teksternes mange Elvis-referencer.

Ifølge Volbeats frontmand er åbenheden overfor forskellige genrer en vigtig forklaring

på at metalmusikken og Volbeat i særdeleshed har fået plads i P3 bedste sendetid og på de officielle hitlister.

"Da jeg startede med at spille metalmusik i 90erne var det meget indsnævret – enten hørte man kun metal, eller også gjorde man overhovedet ikke. Bands i dag eksperimenterer og tør meget mere, og det har udfordret lytterne til at acceptere flere ting – i dag er det ok at høre popmusik ved siden af heavy," fortæller Michael Poulsen.

"Men det er jo også frygteligt at minimere sig selv og kun høre metal. Jeg har det sådan at når en sang er god, så er den god uanset om det er gospel, pop, blues eller metal. I dag er det ikke cool at stå frem og sige 'jeg hører kun heavy!' Det er blevet taberagtigt. Det gør at man skriver sig selv ind som afstumpet. Det er

ikke smart i dag at være tro mod en genre," fortæller Michael Poulsen.

VELKOMMEN MAINSTREAM

På Volbeats nye album synger Michael Poulsen duet med Johan Olsen fra Magtens Korridorer. Volbeat har budt mainstream velkommen i deres hårde musik, men deres turneplan er stadig tætpakket med jobs på eksempelvis de store metalfestivaler i Tyskland. Heavy-miljøet er ifølge Poulsen blevet meget mere nuanceret i dag end det var for ti år siden.

"Da jeg var teenager hørte jeg selv alt muligt ved siden af. Jeg hørte sgu Shakin' Stevens, og death metal-gutterne sagde: 'Nej, Poulsen for fanden det er sgu for dårligt!' Men jeg har aldrig været flov over det. Jeg kunne hade en kunstner som pesten, men der kunne være et enkelt nummer hvor jeg sagde at det der nummer det er sgu da meget fedt!" fortæller Michael Poulsen.

"Man da jeg var teenager fyldte metal-universet da meget. Det var en helt ny verden jeg var trådt ind i – det var ligesom at have sex første gang – man kunne ikke få nok af det."

"Jeg er for længst stået af i forhold til at følge med i alt på metalscenen. Jeg holder øje med den danske scene hvor musikerne er blevet meget bedre, og standarden er blevet meget højere. Vi spiller alle langt bedre i dag. Der er faktisk sket det sjove at tidligere kiggede vi altid til Sverige hvor der var en masse fede metalbands. I dag kigger de mod Danmark og i særdeleshed mod København." <<

■ Volbeat er aktuell med ny plade der blander metallen med både rock'n'roll og indie-rock.

HER ER DET GODT AT HEADBANGE:

- Stengade 30
- The Rock
- Amager Bio
- Lades Kælder
- Loppen

NÆSTE STORE METAL EVENT:

- MTV'S HEADBANGER'S BALL 2007
- Med Volbeat (DK), Suffocation (US), Invocator (DK), Gang Green (US)
- Store VEGA, 31. marts

METAL LINK:

- www.danishmetal.dk
- Landets bedste metalside med anmeldelser, koncertplaner, videoer osv.

KALENDERMARTS

MODE FOR ALLE

Copenhagen Catwalk er i mod-sætning til Copenhagen Fashion Week ikke branchens lukkede fest, men for byens borgere og besøgende. Oplev blandt andet otte modeshows i *Pressen* under Politikens Hus produceret af Style Counsel med mærker som Bruuns Bazaar, Munthe plus Simonsen og Hummel.

29. - 31. marts
Hele byen

MAGISK DESIGN

En magisk verden af design der har ændret vores liv og hverdag. Vi står op, gør os smukke, klæder os på, spiser, transporteres, arbejder, leger, underholdes, gør rent, sover, står op. Oplev udviklingen af hverdagens produkter som vi bruger dem fra morgenen til aften.

31. marts - 10. juni
Dansk Design Center

HEMMELIGE SANGE

Legenden Elvis Costello står bag denne teaterkoncert med sange dels fra hans sangcyklus 'The Juliet Letters' og dels nykomponerede sange fra *The Secret Songs* der er skrevet til forestillingen. Det hele bliver til en fortælling om ensomhed og om menneskernes forsøg på at række ud til hinanden.

1. marts - 4. april
Operaen (Takkelloftet)

DIGITALT BYGGERI

Den verdensberømte arkitekt Frank Gehry har udviklet 3D-softwaren Digital Project. Den er et planlægningsredskab der kan optimere byggeprocessen. Foruden at gå i dybden med processen viser udstillingen internationale og nationale projekter der anvender Digital Project, blandt andet Sagrada Familia i Barcelona.

9. marts - 20. maj
Dansk Arkitektur Center

CUBANSK SALSACIGAR

Cubas ældste og største salsa-orkester Los Van Van gæster atter hovedstaden. Ved koncerterne i 2005 og 2006 blev billetterne revet væk, så man skal skynde sig hvis man vil være med når det 18 mand store festtog sætter fut i cigaren på en kold københavnsk aften.

3. marts
Store Vega

HVOR ER DEMOKRATIET?

Fire år efter USA indtog Irak for at indføre demokratiet, spørger Das Beckwerk om verden er blevet mere demokratisk. Med en retrospektiv udstilling og en visionær forestilling sætter Das Beckwerk fokus på demokratiet. Men der gives ingen entydige svar.

8. marts - 20. maj
Kunsthallen Nikolaj

KRIGENS BRUTALITET

'Hjem kære hjem' er en forestilling om en ung soldat hjemvendt fra Irak. Han er inviteret til middag hos sin bedste ven og vennens kæreste, men det bliver en skæbnesvanger aften hvor menneskelige værdier og principper bliver sat på en voldsom prøve.

10. marts - 4. april
Kaleidoskop

FILM I NATTEN

For 18. gang slår Natfilm Festivalen biografdørene op. På årets program er alt fra amerikanske storfilm og danske forpremierer til italiensk undergrund og asiatisk horror – det er med andre ord de bedste, de mest interessante og de mest nyskabende film fra hele verden.

23. marts - 1. april
Hele byen

HØJHUSE I KØBENHAVN

Kom til debat- og workshop-
møde om højhuse i København.

Lørdag d. 10. marts kl. 12–17.30 i
Festsalen på Københavns Rådhus

Vil du sætte dit
præg på højhusde-
batten i København?

Klik ind på
www.kk.dk/hojhuse
og tilmeld dig
arrangementet.

Her finder du også
kommunens debat-
oplæg om højhuse
i København.

Debatten om høj-
huse skydes i gang
d. 14. februar og
fortsætter frem til
d. 20. april.

I den periode kan
du sende dine
kommentarer og
synspunkter til
hojhuse@okf.kk.dk

